

Bijlage 2.

Weging op de hand van de beleidsopties door Dienst Toeslagen en Belastingdienst

Weging op de hand: Integrale vereenvoudiging voor belastingen en toeslagen (beleids optie nr. 1)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p>Korte beschrijving variant</p> <p>Het toeslagenstelsel (inclusief de kinderbijslag) wordt afgeschaft en daarnaast wordt het belastingstelsel (box 1) sterk vereenvoudigd, door alle aftrekposten en heffingskortingen af te schaffen.</p> <p>- Het nieuwe stelsel bestaat uit een individueel belastingdeel met daarin vier belastingschijven. Er zijn vier schijven en in alle varianten geldt dat het tarief in de 2e schijf hoger ligt dan in de 3e schijf.</p> <p>- Er komen een beperkt aantal toelages. Deze toelages zijn <u>inkomensonafhankelijk</u> en alleen gebaseerd op eenvoudige huishoudkenmerken zoals leeftijd, alleenstaand/paar en het aantal kinderen. Ook zijn de toelages onafhankelijk van het vermogen verondersteld.</p>	<p>1. Afschaffen toeslagen (en kinderbijslag)</p> <p><i>Interactie burgers/bedrijven</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Per invoeringsjaar komen de aanvraag, de voorschotten en de definitief toekenningen van de huidige toeslagen te vervallen. Lopende aanvragen, toekenningen en uitbetalingen/invorderingen moeten worden afgehandeld. Voor het grootste deel van de doelgroep is dit afgerond in het jaar volgend op het laatste jaar waarover toeslagen worden uitbetaald. Voor een klein deel van de doelgroep kan de afhandeling tot 5 jaar na afschaffing van de toeslagen doorlopen. Dit geldt eveneens voor de kinderbijslag. De afschaffing en de overgang naar een nieuw systeem zal veel burgerreacties en vragen oproepen. Dit zal leiden tot een grote communicatieve inspanning en tot veel vragen bij de BelastingTelefoon. Hoe de nieuwe toelagen uitpakken voor de burger is afhankelijk van nadere invulling. <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i></p> <ul style="list-style-type: none"> In de structurele situatie vervalt het toezicht op de uitkering van toeslagen. <p><i>Complexiteitsgevolgen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Geen terugvorderingen op basis van wijzigingen in het inkomen en daardoor minder inningsproblematiek Toeslagen. Geen bezwaren, beroepen en klachten Toeslagen. <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> De toeslagensystemen moeten nog een aantal jaren in de lucht blijven om oude jaren te kunnen afdoen. De afronding van dossiers vergt ook inzet van personele capaciteit. Uiteindelijk moeten de systemen worden uitgezet en moet voor archivering van relevante informatie worden zorggedragen. 	<p>Integrale vereenvoudiging zal in het eindplaatje leiden tot een vereenvoudiging, voor zowel burgers als Belastingdienst en Dienst Toeslagen. Het stelsel wordt robuuster en biedt minder maatwerk. Tijdens de periode om er te komen zal er een periode van extra complexiteit zijn, omdat er tijdelijk verschillende stelsels naast elkaar bestaan.</p> <p>Terugvorderingsproblematiek vanwege schommelingen in het inkomen binnen de huidige toeslagen zal hiermee tot het verleden behoren. Terugvorderingen op basis van de huishoudsamenstelling en eventueel andere grondslagen blijven (deels) wel bestaan. Hoe de nieuwe toelagen voor de burger zullen uitwerken is afhankelijk van verdere invulling van de voorwaarden van deze toelagen.</p> <p>Het voorstel introduceert inkomens-onafhankelijke toelagen, waarbij wordt opengelaten bij welke uitvoerder deze taak wordt belegd. Indien daarbij naar de Belastingdienst zou worden gekeken, is als eerste stap een niet-fiscale takenoets nodig.</p>

2. Vereenvoudiging inkomstenbelasting (afschaffen aftrekposten en heffingskortingen en invoering nieuwe tariefstructuur)

Interactie burgers en bedrijven

- De voorstellen vormen een grote stelselherziening voor de inkomstenbelasting, die ook doorwerkt naar de loonbelasting. Door het vervallen van aftrekposten in box 1 is het waarschijnlijk dat een groot deel van de belastingen via de loonheffing geïnd kan worden zonder correctie achteraf in de inkomensheffingen. Dat betekent dat voor veel mensen hun aangifteverplichting of de aangifte op verzoek (bij aftrekposten) en aanslag inkomstenbelasting na afloop van het jaar vervalt. Tevens vervalt voor een grote groep het voorlopige aanslagenproces. Dit is een grote vereenvoudiging voor de betreffende belastingplichtigen en voor de Belastingdienst.
- Daarnaast wordt de aangifte inkomstenbelasting voor de resterende doelgroep eenvoudiger, aangezien de uitvraag in verband met aftrekposten (en heffingskortingen) komt te vervallen.
- Met het vervallen van aftrekposten wordt niet-gebruik onmogelijk.

Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid

- De handhaafbaarheid en fraudebestendigheid van het inkomstenbelastingstelsel verbetert, aangezien er geen (arbeidsintensief) toezicht op aftrekposten meer nodig is.

Complexiteitsgevolgen

- Minder bezwaren en beroepen m.b.t. aftrekposten en heffingskortingen. Er ligt een relatie met bijvoorbeeld de belastingheffing over box 3 inkomen (als de eigen woningregeling/hypotheekrenteaftrek in box 1 komt te vervallen, is dan het box 3 regime van toepassing?). Dit is nog niet uitgewerkt zodat de effecten daarvan nog niet bepaald kunnen worden.
- De invorderingsproblematiek in verband met bij te betalen aanslagen inkomstenbelasting vanwege onvoldoende ingehouden loonheffing wordt potentieel groter. Aftrekposten en heffingskortingen hebben nu nog een mitigerende werking op de verschuldigde inkomstenbelasting bij bijvoorbeeld inkomen uit vermogen en overige niet aan loonheffing onderworpen inkomen).
- In het voorgestelde stelsel wordt de AOW-premie gefiscaliseerd. Daarmee vervalt in de tarieven het onderscheid tussen gepensioneerden en niet-gepensioneerden. In de binnenlandse situatie is dit een vereenvoudiging. In internationale situaties moet een deel van de verschuldigde belasting echter worden aangemerkt als sociale-verzekeringspremie. Dit voegt extra complexiteit toe aan het stelsel.

Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen

- De wijziging leidt in de implementatiefase tot een grote IV-inspanning.
- Het nieuwe stelsel is robuuster en daarmee naar verwachting een vereenvoudiging van het huidige stelsel. Wat de effecten precies zullen zijn is

	<p>nog moeilijk in te schatten gezien de keuzes die nog moeten worden gemaakt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het voorstel vergt de ontwikkeling van een geheel nieuw belastingsysteem. De uitvoeringsconsequenties zijn daarmee op voorhand als groot te kenmerken met een lange implementatietermijn (5-10 jaar). • Het stelsel leidt tot een aanzienlijke afname van de doelgroepen die met de inkomstenbelasting te maken hebben en daarmee tot een afname van de massaliteit van de processen en daarmee samenhangende berichten. • Naar verwachting is in de structurele situatie minder capaciteit nodig voor dienstverlening, toezicht, afhandeling bezwaar en beroep en IV-onderhoud en jaaraanpassingen. <p>3. Invoering inkomensonafhankelijke toelage</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als onderdeel van het fiche worden inkomensonafhankelijke toelages geïntroduceerd die worden gebaseerd op eenvoudige huishoudkenmerken, zoals leeftijd, alleenstaand/paar en het aantal kinderen. Dienst Toeslagen past deze criteria reeds toe bij de uitvoering van het huidige toeslagenstelsel. In het fiche wordt geen keuze gemaakt voor een instantie die de toelage uitkeert. • De uitkering van toelagen zou voor de Belastingdienst een nieuwe taak zijn. • Heffen en uitkeren zijn twee verschillende taken met beide eigen merites. De Belastingdienst is (in)gericht op de heffing van belastingen. In de huidige constellatie is het uitkeren van toeslagen een daarvan afgescheiden taak die is ondergebracht bij Dienst Toeslagen. Belastingdienst en Dienst Toeslagen worden elk bestuurd vanuit de eisen die hun specifieke taak stelt. • De complexiteit van het stelsel is sterk afhankelijk van de verder uitwerking inclusief de mogelijke differentiatie in verschillende soorten toelagen. • Als inkomen geen rol meer speelt, neemt het aantal terugvorderingen (en nabetalings) ten opzichte van de huidige situatie naar verwachting af. Terugvorderingen (en nabetalings) zullen als gevolg van de toepassing van een huishoudencriterium echter blijven voorkomen. • De overgang naar een nieuw stelsel zal in de praktijk in eerste instantie tot meer complexiteit leiden, voor burgers en voor uitvoeringsinstanties, waarbij in de overgangssituatie mogelijk twee stelsels naast elkaar zullen bestaan. • Dit is te betrekken bij eventuele besluitvorming over vormgeving en positionering van een inkomensonafhankelijke toelage. • Indien onderbrenging bij de Belastingdienst zou worden overwogen, zou een niet-fiscale takentoets onderdeel zijn van het besluitvormingstraject. 	
--	---	--

Weging op de hand: Uitkeerbare heffingskorting (beleids optie nr. 2)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p>Korte beschrijving variant</p> <p>Een toeslag of uitkering wordt omgezet in een uitkeerbare heffingskorting. Dat betekent dat de toeslag/uitkering wordt uitgekeerd via de inkomstenbelasting.</p> <p>Indien afwijkend, worden voorafgaand aan de maatregel de gehanteerde begrippen van de toeslag/uitkering aangepast aan de fiscale begrippen, zoals de fiscale jaarsystematiek en het fiscale partnerbegrip. Die aanpassingen kunnen op zichzelf inkomenseffecten en budgettaire effecten hebben (los van het vervolgens omzetten van de uitkering/toeslag in een uitkeerbare heffingskorting).</p>	<p><i>Algemeen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Het voorstel leidt ertoe dat de Belastingdienst verantwoordelijk wordt voor het verstrekken van inkomensondersteunende uitkeringen. Dit is een nieuwe taak die wordt ingevlochten in een fiscale taak: het heffen van inkomstenbelasting. Daarbij zijn de volgende kanttekeningen te maken. <ul style="list-style-type: none"> ○ Heffen en uitkeren zijn twee verschillende taken met beide eigen merites. De Belastingdienst is (in)gericht op de heffing van belastingen. In de huidige constellatie is het uitkeren van toeslagen een daarvan afgescheiden taak die is ondergebracht bij Dienst Toeslagen. Belastingdienst en Dienst Toeslagen worden elk bestuurd vanuit de eisen die hun specifieke taak stelt. Samenvoeging in één uitvoeringsproces, namelijk de inkomstenbelasting, leidt bij de inrichting mogelijk tot compromissen tussen beide taken. Het risico is dat dat heffingsvraagstukken daarbij vanuit de aard van de organisatie binnen de Belastingdienst dominant zullen blijken. ○ Met de introductie van uitkeerbare heffingskortingen wordt een grote veelal financieel kwetsbare groep toegevoegd aan de inkomensheffingen, niet met het doel om belasting te betalen, maar met het doel om een inkomensafhankelijke uitkering te ontvangen. Zij moeten een voorlopige teruggaaf aanvragen en een aangifte inkomstenbelasting gaan doen, waar zij nu kunnen volstaan met een aanvraag bij Dienst Toeslagen, die leidt tot een definitieve toekenning na afloop van het jaar. Mutaties lopende het jaar moeten zij – net als nu het geval is – in de actualiteit doorgeven. ○ Het systeem voor de inkomensheffing behoort nu reeds tot de meest complexe die de Belastingdienst in beheer heeft. Bij het omzetten van toeslagen in uitkeerbare heffingskortingen wordt daaraan de complexiteit van het toeslagensysteem toegevoegd op het punt van de doelgroep, de grondslagen, de klantcontacten en de gegevensstromen. ○ Het voorstel blijft conform de toeslagensystematiek uitgaan van bevoorschotting gedurende het jaar met een eindafrekening op basis van na afloop van het jaar vastgestelde grondslagen. Daarmee wordt de huidige problematiek van terugvorderingen als gevolg van onzuivere grondslagen in de bevoorschottingsfase van het huidige toeslagensstelsel niet opgelost, maar een-op-een in de inkomstenbelasting geïmporteerd. ○ In het fiche is uitgegaan van aansluiting van nu voor toeslagen en inkomstenbelasting nog afwijkende begrippen (onder meer de jaarsystematiek, etc.) in de richting van de fiscale definities. Vanuit uitvoeringsperspectief is dit een randvoorwaarde voor integratie van de processen. Vanuit uitkeringsperspectief is dit niet per se een logische keus en kan dit leiden tot ongewenste (inkomens) effecten bij de doelgroep. Afwijkingen van de voor de inkomstenbelasting geldende begrippen zouden ertoe leiden dat binnen de inkomstenbelasting twee 	<p>Het voorstel introduceert voor de Belastingdienst het verstrekken van inkomensafhankelijke heffingskortingen als nieuwe taak. Heffen en uitkeren hebben beide hun eigen merites met als risico dat samenvoeging van die taken leidt tot compromissen in de uitvoering. Met het voorstel wordt de toeslagenproblematiek waarbij uitgekeerde voorschotten moeten worden teruggevorderd omdat de voor de hoogte van de tegemoetkoming relevante gegevens in de bevoorschottingsfase niet juist waren ingeschat geïmporteerd in de inkomstenbelasting.</p>

	<p>niet verenigbare regimes moeten worden geaccommodeerd en daarmee tot grote complexiteit in de uitvoering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deze elementen zijn te betrekken bij eventuele besluitvorming over niet-uitkeerbare heffingskortingen. Een niet-fiscale takentoets zou onderdeel zijn van een besluitvormingstraject. <p><i>Interactie burgers/bedrijven</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ongeveer 2½ miljoen volwassenen zitten nu niet in het proces van de inkomstenbelasting en moeten daar naar verwachting voor het grootste deel wel in worden betrokken. Ongeveer 75% van de volwassenen doet wel aangifte inkomstenbelasting, maar ontvangt geen voorlopige aanslag. Een zeer aanzienlijk deel van deze doelgroep moet naar verwachting eenmalig een voorlopige aanslag aanvragen. Daarmee is de introductie van uitkeerbare heffingskortingen een majeure stelselwijziging met een zeer grote communicatieve en dienstverleningsopgave. Naar verwachting heeft een aanzienlijk deel van de doelgroep in meer of mindere mate ondersteuning nodig bij de introductie van het nieuwe stelsel. Daarbij is in ieder geval de vraag in hoeverre de doelgroep zich in alle gevallen zal laten bereiken. • De bestaande voorlopige-aanslagregeling is stabiel in de zin dat aangevraagde voorlopige aanslagen relatief weinig worden gemuteerd. De afrekening vindt in de meeste gevallen plaats na ontvangst van de aangifte inkomstenbelasting. De ervaring leert dat toeslagen juist een hoge mutatiefrequentie heeft. Dit betekent dat naar verwachting veel meer mutaties in het voorlopige-aanslagproces moeten worden verwerkt. • Waar toeslaggerechtigden nu nog met een aanvraag kunnen volstaan, waarop na afloop van het jaar vanzelf een definitieve toekenning volgt, hoort bij de cyclus voor de inkomstenbelasting dat zij na afloop van het jaar aangifte moeten doen om tot een definitieve vaststelling van hun ontvangen heffingskorting te komen. • Voor aanvragers/rechthebbenden die daar nu geen ervaring mee hebben, kan het proces om aangifte te doen/een voorlopige teruggaaf aan te vragen meer doenvermogen vragen dan het aanvragen van een voorschot voor een toeslag. De Belastingdienst introduceerde per 2022 (aangifte 2022) een verkorte aangifte inkomstenbelasting waarmee het aangifteproces voor doelgroepen met een eenvoudige fiscale situatie is vereenvoudigd. Dit voorkomt dat veel vragen moeten worden doorgelopen die bij voorbaat niet van toepassing zijn. Voor de aanvraag van een voorlopige teruggaaf is zo'n vereenvoudigde aanvraag er (nog) niet. • Voor aanvragers/rechthebbenden die nu ook al aangifte inkomstenbelasting doen/een voorlopige aanslag ontvangen kan de integratie leiden tot een vereenvoudiging. Zij hebben met één loket te maken, hoeven mutaties slechts op een plek door te geven. Zij zien de gevolgen van de mutaties in de voorlopige aanslag waarin de toeslagen als uitkeerbare heffingskortingen zijn verwerkt, leidend tot minder contactmomenten, betalingen en beschikkingen. • De uitkering/toeslag maakt onderdeel uit van de heffing inkomstenbelasting en is minder zichtbaar voor belastingplichtigen. In de invordering loopt de 	
--	---	--

	<p>uitkeerbare heffingskorting mee in de stroom voor de inkomstenbelasting, waarbij bij het vaststellen en verrekenen van te betalen en te ontvangen bedragen geen onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende componenten waaruit die bedragen zijn samengesteld. Dit betekent dat de uitkeerbare heffingskorting en te betalen inkomstenbelasting door elkaar lopen en met elkaar (en met andere verschuldigde belastingen) worden verrekend. Dit wijkt af van het specifieke inkomingsregime dat op dit moment geldt voor toeslagene en kan daarmee in een terugvorderingssituatie nadelig zijn voor de ontvanger van de uitbetaalde heffingskorting.</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dienst Toeslagen heeft de afgelopen jaren belangrijke vorderingen gemaakt in het verleggen van toezicht naar de voorkant. De inzet is daarmee met de inzet van dienstverleningsinstrumentarium zoveel mogelijk te voorkomen dat onjuiste (te hoge) voorschotten worden uitbetaald, die na afloop van het jaar weer moeten worden terugbetaald. De hiermee opgedane specifieke kennis en benodigde capaciteit zal bij de Belastingdienst moeten worden ingericht. Wanneer dit niet gebeurt, of in de prioritering keuzes worden gemaakt ten gunste het heffingsproces, leidt dat tot het risico dat het aantal terugvorderingen weer toeneemt. • Gegevensstromen die nu worden ontsloten voor dienstverlening en toezicht door Dienst Toeslagen zouden voortaan ontsloten moeten worden ten behoeve van het inkomstenbelastingproces van de Belastingdienst. • Vraagstuk is hoe de uitbetaalbare heffingskortingen zich zouden verhouden tot de vooraf ingevulde aangifte inkomstenbelasting. De gegevens daarvoor moeten in de eerste twee maanden van het jaar worden verwerkt om de aangiftecampagne per 1 maart te kunnen starten. Onderzocht moet worden of de benodigde gegevens voor het vooraf invullen tijdig beschikbaar zijn. <p><i>Complexiteitsgevolgen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Harmoniseren en integreren van begrippen en processen kan leiden tot een vermindering van de complexiteit van het stelsel als geheel en voor burgers die met zowel de inkomensheffing als toeslagen te maken hebben. • Tegelijkertijd leidt dit tot minder flexibiliteit die er in het huidige stelsel wel is, bijvoorbeeld door voor toeslagen op onderdelen afwijkende regels te stellen. <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De voorbereiding en implementatie van uitbetaalbare heffingskortingen vergen een grote IV-inspanning. Het gaat om een fundamentele stelselherziening met een lange doorlooptijd. Om aard en omvang te kunnen vaststellen is een uitvoeringstoets nodig. • Dienst Toeslagen moet de bestaande IV-voorzieningen bij de introductie van uitbetaalbare heffingskortingen zeker nog 5 tot 7 jaar in stand houden voor de afhandeling van oude jaren. Indien als onderdeel van het nieuwe stelsel specifieke overgangssituaties aan de orde zouden zijn, is de doorlooptijd nog langer en gaat die gepaard met tussentijdse aanpassingen in de systemen om 	
--	--	--

	<p>die te accommoderen. Uiteindelijk moeten de systemen worden afgesloten met archivering van relevante informatie. Al deze stappen vergen de inzet van IV-capaciteit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de Belastingdienst betekent introductie van uitbetaalbare heffingskortingen dat binnen een proces dat is gebouwd op de kerntaak belastingheffing en -inning ook inkomensondersteunende uitkeringen moeten worden verstrekt. <p>Verrekening via de loonheffing van inkomensafhankelijke heffingskortingen leidt tot veel extra complexiteit in de loonheffingsketen, in de eerste plaats voor inhoudingsplichtigen die meer persoonlijke omstandigheden van hun werknemers moeten gaan betrekken bij de juiste vaststelling van de in te houden – dan wel uit te betalen – loonheffing. Werknemers worden daarbij afhankelijk van hun werkgever (inhoudingsplichtige) om het juiste bedrag te ontvangen. Dat gaat niet vanzelfsprekend goed: als een werkgever bijvoorbeeld in betalingsproblemen komt, is het de vraag of de werknemer nog ontvangt waar hij recht op heeft. Ook kunnen er bijvoorbeeld complicaties optreden in geval een werknemer meer dan een werkgever heeft. Niet vanzelfsprekend is dat uitbetalingen door de Belastingdienst en verrekeningen via de werkgever(s) gelijk oplopen, met als risico dat een werknemer te weinig ontvangt, of juist met hoge terugvorderingen wordt geconfronteerd.</p>	
--	---	--

Weging op de hand: huurregister (beleids optie nr. 3)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>Er wordt een landelijk huurregister opgezet, waarin alle verhuurders verplicht bepaalde gegevens van hun huurwoningen opgeven, in ieder geval de hoogte van de huur (kale huurprijs en (subsidiabele) servicekosten). Het huurregister kan contra-informatie leveren voor betere en eerdere controle op huurtoeslag aanvragen en kan mogelijk het opgeven van de huur door de toeslagaanvrager op termijn vervangen door een koppeling met de geregistreerde huur.</p> <p><i>Aanname:</i> Dienst Toeslagen maakt gebruik van het huurregister. Ontwikkeling en beheer liggen buiten Dienst Toeslagen en vormen dus geen onderdeel van deze weging.</p> <p>Een huurregister is een belangrijke voorwaarde voor huurmaatregelen in andere fiches. Conclusies in andere wegingen moeten daarom in samenhang met voorliggende weging worden gezien.</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i></p> <p>Het huurregister kan bijdragen aan het leveren van contra-informatie. Zo kunnen huurders door Toeslagen geattendeerd worden op onjuiste gegevens in de huurtoeslag aanvraag, als Toeslagen toegang heeft tot het huurregister. Voorwaarde is dat de gegevens volledig, tijdig en correct zijn ingevuld. Eventueel kunnen gegevens uit het huurregister gebruikt worden voor het muteren van huurtoeslag aanvragen, als de kwaliteit van de gegevens daarvoor voldoende is. Op termijn kan het opgeven van de huur door de toeslagaanvrager vervangen worden door een koppeling met het huurregister. Wanneer de verhuurder de gegevens niet correct heeft ingevuld, dan heeft dit gevolgen voor de toeslag die een huurder ontvangt. Er ontstaat hierdoor voor de verhuurder een verantwoordelijkheid voor een juiste toeslag aanvraag. Onduidelijk is nog hoe hier binnen de communicatie en handhaving mee om moet worden gegaan.</p> <p>Voor verhuurders moet registratie (en bijhouden van de gegevens) in het huurregister verplicht worden gesteld om het huurregister werkbaar te maken. Naar schatting gaat het om 3,4 miljoen huurwoningen (corporatie en particulier). De interactie met de verhuurder neemt toe als de controle op het register ook bij Toeslagen komt te liggen. Toeslagen heeft op het moment (maandelijkse) een gegevensuitwisseling met bijna alle woningcorporaties (een enkele uitgezonderd omdat daar geen sprake is van huurtoeslaggerechtigden), die samen 87% van de huidige huurtoeslagpopulatie vertegenwoordigen. Daarnaast levert een deel van de particuliere verhuurders (200 à 300 van de ruim 280.000 particuliere verhuurders) huurgegevens aan. Aangenomen wordt dat zij deze wijziging (gegevens opnemen en bijhouden in een huurregister en verrekenen van de huurmatiging met de huurprijs) goed kunnen uitvoeren. Dit betreft ongeveer 500 verhuurders. Met zo'n 280.000 verhuurders moet nieuwe gegevensuitwisseling worden opgezet. Voor deze verhuurders is dit volledig nieuw en zal dit mogelijk tot veel fouten leiden. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de dynamiek in de sector; mensen verhuizen, de samenstelling van huishoudens verandert etc. Met name in de particuliere sector is er sprake van veel verloop. Een volgende stap is om ook alle aangewezen onzelfstandige woningen in het huurregister te laten opnemen, wat de populatie nog verder zal vergroten voor Toeslagen om mee te communiceren en eventueel ook te controleren.</p> <p>Het opzetten van een huurregister raakt ook aan andere registers, zoals de BAG (basisadministratie adressen en gebouwen) en de bestaande gegevensuitwisselingen daarmee. Onderdeel van het huurregister zou t.b.v. huurtoeslag ook gegevens over het type pand moeten bevatten. Hierbij is mogelijk ook een rol voor gemeenten weggelegd. Dit moet nog verder uitgezocht worden.</p>	<p>Een huurregister kan positief bijdragen aan het leveren van contra-informatie voor Toeslagen en de bewijslast voor de individuele aanvrager verminderen en toekenningszekerheid verhogend werken. Het huurregister moet daarvoor wel volledig, tijdig en correct zijn ingevuld. De verantwoordelijkheid voor het register ligt niet bij Dienst Toeslagen. Een volledig register op basis van juiste gegevens is echter wel randvoorwaardelijk om er mee te kunnen werken.</p> <p>Uitzoekpunten zijn de wisselwerking met andere registers zoals de BAG, bij wie welke verantwoordelijkheid ligt voor het bijhouden en controleren van het register en het verplichten van verhuurders om de informatie te leveren. Eerste stappen zien op het verder uitbouwen van gegevensuitwisseling met verhuurders, verbeteren van andere registers en samenwerking met betrokken partijen zoals gemeenten, eventueel in aanloop naar een huurregister.</p>

	<p>Er speelt ook een groot privacy vraagstuk in dit fiche. Wat als de huurder na verloop van tijd minder inkomsten heeft en huurtoeslag wil aanvragen. Indirect kan de verhuurder dit vanuit de handhavingsactiviteiten van Toeslagen te weten komen, wat van invloed kan zijn op de relatie tussen toeslaggerechtigde en verhuurder en de verhuurder deze inzichten (oneigenlijk) kan gebruiken in bijvoorbeeld de verlenging van een huurcontract.</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i> Verhuurders moeten verplicht kunnen worden om deel te nemen aan het huurregister. Wanneer controle door Toeslagen moet plaatsvinden, dan vergt dit een enorme inzet gezien de grootte van de populatie, zeker wanneer ook aangewezen onzelfstandige woningen in het register worden opgenomen. Gezien de gevraagde inzet kan dit leiden tot meer onderhandse verhuur en krijgen huurders mogelijk niet waar ze recht op hebben.</p> <p>Het register kinderopvangtoeslag leert dat maar een deel van de gegevens tijdig en volledig worden aangeleverd. Deze problemen zullen waarschijnlijk ook spelen bij een huurregister, ook gezien de grootte en diversiteit van het aantal verhuurders. Ook als de verantwoordelijkheid van het register niet bij Toeslagen komt te liggen, is de verwachting dat het register aanvullende vragen en werkzaamheden op zal leveren voor de uitvoering.</p> <p>Het is nog niet duidelijk hoe de kwaliteit van de gegevens kan worden gegarandeerd en wordt getoetst. Hierbij moet ook gekeken worden naar de rol van de huurcommissie en mogelijke andere partijen. Vraag is ook wat de gevolgen zijn als de gegevens met andere basisregistraties verschillen. Gegeven de grootte en de diversiteit van de populatie verhuurders die de gegevens moeten leveren, liggen er nog veel vragen en zorgen over de handhaafbaarheid en fraudebestendigheid.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i> Bij een volledig huurregister van hoge kwaliteit, kan Toeslagen de gegevens gebruiken voor contra-informatie. Dit sluit aan bij de wens om het aanvraagproces van Toeslagen en doorgeven van wijzigingen zo makkelijk mogelijk te maken. Het voorstel voor het huurregister (alle eenheden opnemen) maakt het complexer qua administratie, tenzij er voor alle eenheden, ongeacht of het een kamer is of een zelfstandige eenheid, recht op huurtoeslag ontstaat.</p> <p>Indien ervoor wordt gekozen om het huurregister te gebruiken voor het automatisch invullen van de huurprijs, dan wordt het systeem mogelijk complexer door de afhankelijkheden die dan ontstaan van de verhuurder om de huurprijs goed in te vullen. Toeslagen zal dan zowel met de huurder als de verhuurder contact moeten leggen, zie fiches over huurmatiging. Sowieso betekent dit voorstel een verzwaring van de administratieve lasten voor de verhuursector met kans op fouten in de gegevens waar Toeslagen van afhankelijk is.</p>	
--	--	--

	<p>Tegelijkertijd kan een huurregister dat correcte en volledige gegevens bevat aanvullende contra-informatie leveren en de individuele bewijslast van toeslagontvangers verminderen. Een eerste stap naar een huurregister is het verder professionaliseren van de gegevensuitwisseling met woningbouwcorporaties en het verder uitbouwen van gegevensdeling met particuliere verhuurders. Ook het verder verbeteren van de BAG en samenwerking met gemeenten op het terrein van adresgegevens zijn belangrijke stappen om te zetten, eventueel richting een toekomstig register. Dit vraagt wel de nodige capaciteit en inzet, maar kan op den duur de gegevenspositie van Toeslagen ten behoeve van de huurtoeslagontvanger verbeteren. Daarnaast moet worden uitgezocht of de BAG uitgebreid dient te worden of dat er een nieuw register noodzakelijk is naast de BAG. Dit fiche vraagt vanuit AVG-perspectief nog wel het nodige uitzoekwerk met betrekking tot de inrichting van de handhaving en dienstverlening vanuit Toeslagen.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i></p> <p>Minimale inzet ziet op het binnenhalen van de gegevens van het huurregister en dit te koppelen aan bestaande gegevensuitwisselingen en gegevens die worden gebruikt voor het vaststellen van de huurtoeslag. Hiervoor is aanvullende IV-capaciteit nodig en capaciteit bij Belastingdienst om dit te verwerken. Met het uitgangspunt dat het huurregister de kwaliteit heeft van een basisadministratie of vergelijkbaar, zal het realiseren van de koppeling met het huurregister en het verwerken van de gegevens in de systemen ongeveer 400 dagen werk binnen het IV-portfolio vragen. Dit vraagt naar verwachting twee jaar voorbereidingstijd. Het register zelf opzetten is niet meegenomen in de schatting. Het ontvangen en doorleveren van de gegevens maandelijks door Belastingdienst zal ook de nodige capaciteit en inzet vragen.</p> <p>Indien gegevens in het huurregister niet kloppen of tijdig zijn, dan zal dit tot een toename in klantcontact en eventueel bezwaarprocedures leiden. Het klantcontact groeit sowieso door de toename van de populatie met verhuurders. Dit zal andersoortige communicatie en dienstverlening vergen dan is voorzien voor de toeslagontvangers. Vraag is daarbij hoe de taakverdeling tussen de beheerder van het register en Toeslagen wordt ingevuld. Afhankelijk van de inzet van het huurregister kan dit veel extra capaciteit van dienstverlening vragen. Tegelijkertijd kan een huurregister bij gebruik van attenderen en muteren ervoor zorgen dat het klantcontact met de toeslagontvanger verbetert en kunnen terugvorderingen worden voorkomen.</p>	
--	---	--

Weging op de hand: Vereenvoudiging binnen het stelsel van de huurtoeslag (beleids optie nr. 4)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>De huurtoeslag blijft in stand maar de regeling wordt vereenvoudigd voor zowel de huurders als voor Toeslagen. Er worden verschillende maatregelen genomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terugbrengen van het aantal huishoudtypes van vier naar twee (eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens) door harmonisering van de kwaliteitskortingspercentages en harmonisering van de inkomensafhankelijkheid tussen AOW en niet-AOW • Invoeren van een lineaire inkomensafhankelijkheid in plaats van een kwadratische inkomensafhankelijkheid • Afschaffen overgangsrecht onzelfstandige eenheden • Harmoniseren van de vermogenstoets met het heffingsvrije vermogen <p>En ook:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afschaffen van de maximale huurgrens en subsidiëring van de servicekosten, verlaging van de leeftijdsgrens naar 21 jaar • Verbeteren gegevensdeling 	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i></p> <p>Het fiche bevat veel losse maatregelen die los van elkaar kunnen worden ingevoerd. Er is niet bekeken wat het betekent om de maatregelen tegelijkertijd in te voeren. Daarvoor verschillen de maatregelen te veel van elkaar, bijv. gezien de verschillende doorlooptijden van de maatregelen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voor het hanteren van een vastgesteld inkomen, zie fiche T-2 - Het terugbrengen van het aantal huishoudtypen maakt het voor de burger begrijpelijker. Echter, afhankelijk van de keuze die gemaakt wordt, geldt dat wanneer er een groep in toeslag op achteruit gaat dit tot veel vragen en onbegrip leidt. Dit vergt veel van de dienstverlening van Toeslagen. - De hoeveelheid huurtoeslag bij een lineaire inkomensafhankelijkheid wordt beter voorspelbaar voor de toeslagontvanger. Dit kan mogelijk tot minder vragen leiden via de Belastingtelefoon en maakt communicatie vanuit Toeslagen simpeler. - Het afschaffen van het overgangsrecht kan tot veel onbegrip en vragen leiden, gedurende een lange periode afhankelijk van het afbouwregime dat gekozen wordt. Zeker wanneer een student in een studentenhuis geen toeslag meer ontvangt, maar andere studenten nog wel. Dit vergt goede en specifieke communicatie vanuit Toeslagen. - Het harmoniseren van de vermogenstoets maakt het voor de burger begrijpelijker. Ook voor sommige niet-huurtoeslagontvangers is deze harmonisering een vereenvoudiging. Burgers met een vermogen tussen de huidige vermogenstoets voor de huurtoeslag en het heffingsvrije vermogen zijn dan niet langer aangifteplichtig. - Het afschaffen van de maximale huurgrens zorgt voor meer duidelijkheid bij de burger. Burgers hoeven dan ook geen beroep meer te doen op uitzonderingen als het verworven recht. Het afschaffen van de subsidiëring van de servicekosten kan tot veel vragen leiden, omdat dit tot minder huurtoeslag leidt. Wel wordt het aanvragen van huurtoeslag hierdoor een stuk eenvoudiger. <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i></p> <p>Bij het terugbrengen van het aantal huishoudtypen is er sprake van minder grondslagen, wat de handhaafbaarheid ten goede komt. Afhankelijk van de invulling hiervan groeit of krimpt de populatie, wat ook mogelijke gevolgen heeft voor de handhaafbaarheid.</p> <p>Het afschaffen van het overgangsrecht scheelt op den duur in handhaving van dit recht. Gedurende de overgangperiode is het meer bewerkelijk om hierop te handhaven (het recht van nieuwe aanvragen te stoppen, waarop mogelijk bezwaren komen etc.). Ook kan er eventueel foutieve informatie gegeven worden om het recht te behouden.</p>	<p>Afhankelijk van de invulling van de maatregelen maakt dit de huurtoeslag begrijpelijker voor burgers. In de overgangsfase van maatregelen of wanneer burgers erop achteruitgaan, kan dit tot veel vragen leiden en vergt dit veel van de dienstverlening van Toeslagen. Voor de uitvoering zijn vooral het harmoniseren van de vermogenstoets, het afschaffen van de maximale huurgrens en ook het verbeteren van gegevensdeling belangrijke maatregelen. Ook een minder steile afbouw van het inkomen zou helpen (niet budgetneutraal), om terugvorderingen en daarmee druk op de handhaving, inning en dienstverlening te voorkomen.</p>

	<p>De uitzondering om toch huurtoeslag te ontvangen op bepaalde onzelfstandige wooneenheden met begeleid wonen blijft bestaan in dit voorstel. Voor Toeslagen moet hierop een aparte eigen administratie gevoerd worden. Deze populatie groeit en dit is zeer bewerkelijk voor Toeslagen.</p> <p>Harmonisering van de vermogenstoets zorgt voor eenduidigheid en dus betere handhaafbaarheid.</p> <p>Met het afschaffen van de maximale huurgrens valt er een grondslag weg wat de handhaafbaarheid ten goede komt. Dit geldt ook voor het afschaffen van het subsidiëren van de servicekosten. Dit zal wel tot veel vragen leiden in het begin, omdat dit ook leidt tot minder huurtoeslag.</p> <p>Het verbeteren van de gegevensdeling is een belangrijk onderdeel van de verbetermaatregelen. Hoe meer de uitvoering bepaalde gegevensbronnen kan gebruiken, hoe minder er apart hoeft te worden uitgevraagd bij de burger, bijv. bij onduidelijkheden in de aanvraag of bij wijzigingen. In combinatie met het afschaffen van de maximale huurgrens wordt gegevenslevering van woningcorporaties en waar mogelijk met particulieren nog belangrijker, bijv. met oog op de proportionele huurtoets.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i> Het terugbrengen van het aantal huishoudtypen maakt de uitvoering minder complex. Afhankelijk van de invulling hiervan, leidt dit op korte termijn wel tot vragen bij toeslagontvangers die meer of minder toeslag zullen ontvangen. Hiertoe moet communicatie worden opgezet.</p> <p>Het afschaffen van het overgangsrecht zal op de korte en middellange termijn voor meer vragen zorgen. Op de lange termijn maakt het de uitvoering minder complex.</p> <p>Het harmoniseren van de vermogenstoets met het heffingsvrije vermogen is een vereenvoudiging voor zowel Toeslagen als de Belastingdienst. Voor Toeslagen leidt deze maatregel tot minder vragen van burgers die deze lagere grens niet begrijpen. De Belastingdienst hoeft geen extra, lagere grens meer te hanteren voor de aangifteplicht en kan weer de grens van het heffingsvrij vermogen hanteren.</p> <p>Het afschaffen van de maximale huurgrens is een vereenvoudiging voor de uitvoering. Uitzonderingen op de maximale huurgrens, zoals verworven recht, vervallen hiermee.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i> Dit fiche bevat meerdere maatregelen welke het best afzonderlijk kunnen worden beoordeeld.</p>	
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - van 4 naar 2 huishoudtypes: dit betreft een aanpassing van bedrijfsregels, 100 dagen impact IV. - van kwadratische inkomensafhankelijkheid naar lineaire inkomensafhankelijkheid: verwachting is een kleine impact voor IV. - afschaffen overgangsrecht onzelfstandige eenheden: 50 dagen impact IV. - harmonisering van de vermogenstoets: afhankelijk van de invulling naar verwachting een middelgrote impact voor IV. - Welke acties exact nodig zijn om de impact te bepalen voor de verbetering van de gegevenskwaliteit dient nader verkend te worden.	
--	---	--

Weging op de hand: Afschaffen huurtoeslag, compensatie via huurmatiging door verhuurders (beleidsoptie nr. 5)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>De huurtoeslag blijft enkel in de particuliere sector bestaan. Huurders bij een woningcorporatie ontvangen een inkomensafhankelijke huurmatiging van de verhuurder, direct verrekend met de verschuldigde huur. Woningcorporaties ontvangen een vergoeding voor de huurmatiging ter hoogte van het bedrag aan huurmatiging en een vast bedrag voor de uitvoeringslasten.</p> <p>De hoogte van de huurtoeslag / huurmatiging wordt berekend op basis van de huur van de woning, de huishoudsamenstelling en het vastgesteld huishoudinkomen (T-2).</p> <p>De huurder vraagt zelf de toeslag aan, ongeacht bij wie zij een woning huren.</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i></p> <p>Voor huurders in de particuliere sector (ca. 13% van de huurtoeslagontvangers, ca. 200.000 huishoudens) verandert weinig, zij merken enkel de invoering van vaststelling op basis van vastgesteld inkomen. Voor huurders bij woningcorporaties betreft dit een meer ingrijpende stelselwijziging met gevolgen voor de relatie tussen huurder en verhuurder. Het hanteren van een duaal systeem waarbij de uitkering van de inkomensondersteuning verschilt afhankelijk van de verhuurders kan als minder begrijpelijk worden ervaren door huurders. De ervaring leert dat sommige huurders niet weten bij welk type verhuurder zij wonen. Ook kan een huurder de voorkeur geven voor het systeem waar zij niet voor in aanmerking komen.</p> <p>Voor een groep burgers (87%) betekent dit een vereenvoudiging, omdat zij niet langer huurtoeslag hoeven aan te vragen. De huurmatiging gebeurt automatisch, waardoor de burger alleen de netto huurprijs hoeft te betalen aan de verhuurder. De regeling wordt complexer voor de burger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wanneer het vastgesteld inkomen (T-2) van de burger niet klopt of wanneer er sprake is van een inkomensval, dan zal de burger een aanvraag moeten doen voor het vangnet. Zie hiervoor de fiches T-2 en vangnet. - wanneer de huurder problemen ervaart met de huurmatiging, omdat de huurder dan zowel met de verhuurder als met Toeslagen contact moet leggen. Daarbij is er ook sprake van het delen van privacygevoelige informatie met de verhuurder. De afhankelijkheid van de verhuurder wordt groter, waardoor de burger minder grip heeft op de aanvraag. - wanneer er sprake is van een overgang van particulier naar woningcorporatie gedurende het jaar of andersom, of er wellicht sprake is van een fusie tussen particulier en woningcorporatie, waardoor het onduidelijk wordt binnen welk systeem de toeslagontvanger valt. <p>Van woningcorporaties wordt verwacht dat de huurmatiging correct wordt doorgevoerd en registratie (en bijhouden van de gegevens) in het huurregister¹ is verplicht. Aangenomen wordt dat zij deze wijziging (gegevens opnemen en bijhouden in een huurregister en verrekenen van de huurmatiging met de huurprijs) goed kunnen uitvoeren tot een voldoende kwaliteit voor Toeslagen. Dit betreft ongeveer 500 verhuurders (87% van de toeslaggerechtigden). Wanneer de verhuurder niet zorgt voor een goede gegevenslevering met Toeslagen, dan ligt het risico bij de burger om via de verhuurder en/of bij Toeslagen alsnog huurmatiging te ontvangen, waarbij het voor de burger onduidelijk kan zijn waar deze terecht kan.</p>	<p>Toeslagen moet bij dit voorstel twee systemen naast elkaar gaan hanteren. Dit is zeer complex en foutgevoelig. Daarnaast moet de gegevensuitwisseling met woningcorporaties van zeer goede kwaliteit zijn en tijdig zijn om huurmatiging juist toe te kunnen passen. Ook in dit voorstel spelen de afhankelijkheid van de huurder van de verhuurder een rol, alsook het delen van privacygevoelige informatie. Een huurregister lijkt hierin randvoorwaardelijk.</p> <p>De dienstverlening bij Toeslagen en Belastingdienst zal aanzienlijk moeten worden uitgebreid om zowel de huurder als de verhuurder te woord te kunnen staan. Er is een risico dat Toeslagen een bemiddelende rol krijgt in de verhouding huurder-verhuurder. Hoe om te gaan met terugstortingen door de verhuurder als de verhuurder de toeslag niet kan doorbetalen aan de huurder voor wie het bedoeld is? Wat te doen als de verhuurder doorbetaalt aan de zittende huurder terwijl het bedoeld is voor de oude, inmiddels vertrokken, huurder? Kunnen we aansluiten op de momenten van huurprolongatie? Het vraagt dus om een flexibele houding van Dienst Toeslagen i.p.v. dit bij de verhuurder te leggen. Gaan we geclusterd betalen of allemaal losse betalingen? We moeten rekening houden met releasementen van verhuurders.</p> <p>De uitvoeringsconsequenties van de T-2 systematiek die in het bijbehorende fiche wordt gecombineerd met de huurmatiging, wordt beschreven in de weging T-2 automatische nabetaling en T-2 harde grens.</p>

¹ Zie ook fiche huurregister.

	<p>Toeslagen moet met twee systemen gaan werken. Toeslagen moet maandelijks de gegevens uit het BRP en van IND, BAG, BRI en van de woningcorporaties (huurprijs etc) koppelen om het huurmatigingsbedrag te berekenen en door te geven aan de woningcorporaties. Daarnaast onderhoudt Toeslagen nog steeds contact met huurders die recht hebben op de huurmatiging om hen te informeren over de huurmatiging en bijv. in het geval van terugvorderingen of nabetalingen. Wanneer de huurmatiging niet correct is of er is sprake van een geschil met de verhuurder, dan neemt de huurder contact op met Toeslagen. Daarnaast blijft het huidige systeem in stand voor de overige 13% huurtoeslagontvangers. Zij ontvangen de huurtoeslag rechtstreeks.</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i> Toeslagen moet twee systemen hanteren. Afhankelijk van de verhuurder moet er ook anders gecommuniceerd worden. Dit is foutgevoeliger. Woningcorporaties moeten verplicht worden om mee te doen aan het systeem van huurmatiging. Controle van de gegevens vindt door Toeslagen plaats en de correcte verwerking van de huurmatiging door de woningcorporaties. Toeslagen heeft al een samenwerking met bijna alle woningcorporaties. Voor kleinere woningcorporaties kan dit alsnog een grote administratieve last zijn, waardoor fouten in de huurmatiging kunnen voorkomen. Er is meer inzet nodig op handhaving en dit systeem is fraudegevoeliger.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i> Toeslagen moet twee systemen hanteren. Dit vergt ook verschillende communicatiestrategieën naar woningcorporaties, huurders van woningcorporaties en particuliere huurders. Er moet met meerdere partijen geschakeld worden over de huurmatiging. Bij problemen in de huurmatiging moet Toeslagen zowel met de verhuurder als de huurder contact leggen. Toeslagen krijgt hiermee meer een rol als bemiddelaar. Wat bijvoorbeeld te doen met een verrekening na de voorschotfase? Het vraagt een flexibele houding van Toeslagen. Andere vraagstukken die zich bijv. kunnen voordoen: Hoe om te gaan met terugstortingen door de verhuurder als de verhuurder de toeslag niet kan doorbetalen aan de huurder voor wie het bedoeld is? Wat te doen als de verhuurder doorbetaalt aan de zittende huurder terwijl het bedoeld is voor de oude, inmiddels vertrokken, huurder? Kan Toeslagen aansluiten op de momenten van huurprolongatie? Gaat Toeslagen geclusterd betalen of allemaal losse betalingen? Hoe houdt Toeslagen rekening met releasementen van verhuurders. Er is sprake van meer gegevensuitwisseling. Daarnaast moet Toeslagen ook de gegevens van de verhuurder voortaan doorkrijgen, dat is nu niet het geval.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i> Er moeten twee systemen naast elkaar worden opgezet en bijgehouden; het overboeken naar particuliere rekeningen plus een massaal proces voor overboekingen naar woningcorporaties. Dit zal een enorm beslag leggen op IV-capaciteit. Het is nog niet duidelijk hoe een dergelijk proces eruit komt te zien.</p>	
--	---	--

	<p>Gezien de complexiteit in combinatie met de T-2 problematiek en uitzoekpunten over de inrichting, te ontsluiten bronnen e.d., is het op dit moment niet in dagen te kwantificeren wat de impact is. Naar verwachting zal deze zeer omvangrijk zijn.</p> <p>Het verder formaliseren van de gegevensuitwisseling met de woningcorporaties vraagt een grotere inspanning.</p> <p>Er zal een register moeten komen waarin corporaties zijn opgenomen. Bij de Belastingdienst zal een proces moeten lopen waarbij de juiste bedragen naar de juiste partijen moeten gaan (woningcorporaties of huurder). Dit kent een lange doorlooptijd en is foutgevoelig.</p>	
--	--	--

Weging op de hand: huurmatiging voor zowel woningcorporaties als particuliere sector.

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving fiche:</i></p> <p>De huurtoeslag wordt afgeschaft. Verhuurders verrekenen de huurmatiging met de huurprijs. De huurmatiging wordt berekend op basis van de gegevens uit een huurregister, de huishoudsamenstelling en het vastgesteld huishoudinkomen (T-2) door de uitvoeringsinstantie (in dit geval TSL). De huurder vraagt niet langer de toeslag zelf aan.</p> <p>In dit fiche wordt ervan uitgegaan dat het bedrag aan huurmatiging gelijk is aan het huidige bedrag huurtoeslag en op dezelfde manier wordt berekend. De huurmatiging wordt jaarlijks aan de verhuurder overgemaakt.</p> <p>Terugvorderingen en nabetalingen vinden nog steeds plaats bij de huurder. Dienst Toeslagen informeert zowel de verhuurder als de huurder maandelijks over de huurmatiging.</p> <p>Een optie is dat Dienst Toeslagen ook toezicht houdt op de registratie van woningen in het huurregister en de correcte verwerking van de huurmatiging door verhuurders.</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i></p> <p>Zie voor het deel dat ziet op het correct invullen en bijhouden van het huurregister, de weging op de hand van het fiche huurregister. Onderstaande gaat verder in op het doorvoeren van de huurmatiging door de verhuurder.</p> <p>Voor een groep burgers betekent dit een vereenvoudiging, omdat zij niet langer huurtoeslag hoeven aan te vragen. De huurmatiging gebeurt automatisch, waardoor de burger alleen de netto huurprijs hoeft te betalen aan de verhuurder. De regeling wordt complexer voor de burger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wanneer het vastgesteld inkomen (T-2) van de burger niet klopt of wanneer er sprake is van een inkomensval, dan zal de burger een aanvraag moeten doen voor het vangnet. Zie hiervoor de fiches T-2 en vangnet. - wanneer de huurder problemen ervaart met de huurmatiging, omdat de huurder dan zowel met de verhuurder als met Toeslagen contact moet leggen. Daarbij is er ook sprake van het delen van privacygevoelige informatie met de verhuurder. De afhankelijkheid van de verhuurder wordt groter, waarmee de burger minder grip heeft op de aanvraag. <p>Er wordt hiermee extra inzet van de huurder gevraagd en ook de kans op terugvorderingen blijft bestaan, bijv. bij wijzigingen in huishoudsamenstelling. Ook wordt het onduidelijker voor de burger waar de huurmatiging op is gebaseerd en hoe dit is verwerkt.</p> <p>Van de verhuurder wordt verwacht dat de huurmatiging correct wordt doorgevoerd en registratie (en bijhouden van de gegevens) in het huurregister² is verplicht. Van vooral kleinere particuliere verhuurders is de vraag of zij de gewenste kwaliteit en tijdigheid van gegevens kunnen leveren. De interactie met de verhuurder neemt toe voor Toeslagen. Dit vergt een grote communicatiecampagne en veel dienstverlening met een nieuwe doelgroep. Potentieel vermindert hierdoor het aantal verhuurders en daarmee het woningaanbod in de verhuursector en dus de potentiële doelgroep voor Toeslagen. Wanneer de verhuurder niet zorgt voor een goede gegevenslevering met Toeslagen, dan ligt het risico bij de huurder om via de verhuurder en/of bij Toeslagen alsnog huurmatiging te ontvangen. Ook voor de verhuurder betekent dit een aanzienlijk grotere administratieve last, met de nodige kans op fouten in gegevens waar toeslagen van afhankelijk is. Uit eerdere onderzoeken en gesprekken blijkt dat woningcorporaties en verhuurders op dit moment een dergelijk grote rol in inkomensondersteuning voor verhuurders geen goed idee vinden. Indien de huurmatiging een keer per jaar wordt overgemaakt, moet de verhuurder de huurmatiging voorschieten aan de huurder.</p>	<p>De uitvoering wordt aanzienlijk complexer voor Toeslagen, omdat de interactie met de verhuurder aanzienlijk toeneemt. Er ontstaat een nieuwe populatie waarvoor iedere maand de huurmatiging moet worden berekend. Tegelijkertijd blijft interactie met de huurder in stand, mocht er sprake zijn van terugvorderingen of nabetalingen. Een kwalitatief goed huurregister is een essentiële voorwaarde. Mocht er echter sprake zijn van een geschil tussen verhuurder en huurder, dan wordt Toeslagen in dit voorstel als bemiddelaar hierin gezien. Naast de extra IV-capaciteit, zal dit vooral een zeer grote belasting leggen op de dienstverlening van Toeslagen.</p> <p>De uitvoeringsconsequenties van de T-2 systematiek die in het bijbehorende fiche wordt gecombineerd met de huurmatiging, wordt beschreven in de weging T-2 automatische nabetaaling en T-2 harde grens.</p>

² Zie ook fiche huurregister.

	<p>Toeslagen moet maandelijks de gegevens uit het BRP en van IND, BAG, BRI en huurregister koppelen om het huurmatigingsbedrag te berekenen en door te geven aan alle verhuurders. Er moet maandelijks op alle verhuurde woningen gecontroleerd worden of er recht is op huurmatiging. Dit is een aanzienlijk grotere populatie dan het huidige aantal toeslagaanvragers. Daarnaast onderhoudt Toeslagen nog steeds contact met huurders die recht hebben op de huurmatiging om hen te informeren over de huurmatiging en bijv. in het geval van terugvorderingen of nabetalings. Wanneer de huurmatiging niet correct is of er is sprake van een geschil met de verhuurder, dan neemt de huurder contact op met Toeslagen. Zolang de verhuurder de gegevens niet (correct) in het huurregister opneemt, zal Toeslagen beperkt zijn in de handelingsmogelijkheden om de huurder te kunnen helpen.</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i> Verhuurders moeten verplicht kunnen worden om deel te nemen aan het huurregister. Controle van de gegevens in het huurregister vindt mogelijk ook (deels) door Toeslagen plaats en de correcte verwerking van de huurmatiging door verhuurders. Gezien de grootte van de populatie zou dit een enorme inzet vergen. De fraudegevoeligheid neemt daardoor toe t.o.v. de huidige huurtoeslag. Huurders ontvangen mogelijk niet waar ze recht op hebben.</p> <p>Er dient daarnaast rekening gehouden te worden met de vele mutaties in verhuur van woningen en verrekeningsrisico's als gevolg. De kans is aanwezig dat een toeslag wordt uitbetaald aan de verhuurder, terwijl de huurder al is verhuisd. De (oud) huurder krijgt dan een terugvordering, terwijl het bedrag nog bij de (oud)verhuurder staat. Ook staan er nog vragen open hoe de gegevensuitwisseling tussen de huurder, Toeslagen en verhuurder wordt vormgegeven, bijv. in het geval van een dispuut.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i> De uitvoering wordt aanzienlijk complexer. Er moet met meerdere partijen geschakeld worden over de huurmatiging. Bij problemen in de huurmatiging moet Toeslagen zowel met de verhuurder als de huurder contact leggen. Toeslagen krijgt hiermee meer een rol als bemiddelaar, wat gezien de grootte van de populatie een enorm beslag zou leggen op de uitvoering.</p> <p>Huurders zullen veel vragen hebben over de huurmatiging als zij brieven ontvangen van Toeslagen, omdat zij er mogelijk niet bekend mee zijn dat zij huurmatiging ontvangen. Dit kan tot veel onbegrip leiden.</p> <p>Met verhuurders moet een volledig nieuwe communicatie en dienstverlening worden opgezet voor vragen over het huurregister, de huurmatiging en vragen / bezwaren bij voorlopige en definitieve toekenningen. Dit heeft ook effect op een toename in het aantal bezwaar- en beroepsprocedures. Daarnaast spelen ook privacy-aspecten een rol bij het verstrekken van gegevens richting de verhuurder door Toeslagen.</p>	
--	---	--

	<p>Deze maatregel zou betekenen dat er twee systemen naast elkaar worden opgezet; het overboeken naar particuliere rekeningen plus een massaal proces van overboekingen naar woningcorporaties. Hoe een dergelijke dubbele administratie uitgevoerd dient te worden is nog onduidelijk, en zal technisch zeer ingewikkeld zijn. Ook zal er aan verhuurderszijde een extra systeem / uitvraag moeten worden opgezet, waarbij de huurder voor het verkrijgen van huurmatiging mogelijk andere inkomensgegevens en grondslagen moet aanleveren dan voor verkrijgen huurwoning. Een toename van de complexiteit wordt verwacht wanneer huurders verhuizen van een corporatiewoning naar een particuliere huurwoning. In dat geval zal het voorschot worden uitbetaald aan de corporatie terwijl het naar de particuliere verhuurder moet.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i></p> <p>De dienstverlening en communicatie moet worden uitgebreid naar zowel de huurder als de verhuurder. Met verhuurders moet een volledig nieuwe communicatie en dienstverlening worden opgezet voor vragen over het huurregister, de huurmatiging en vragen / bezwaren bij voorlopige en definitieve toekenningen. Dit heeft ook effect op een toename in het aantal bezwaar- en beroepsprocedures.</p> <p>Onduidelijk is nog welke verantwoordelijkheden Toeslagen heeft t.o.v. andere partijen bij geschillen tussen verhuurder en huurder en het toekennen van toeslag. Dit zal een groot beslag leggen op de dienstverlening, en aanzienlijk meer capaciteit vergen.</p> <p>Maandelijks is er een grootschalige gegevensuitwisseling nodig, om het recht en de hoogte van de huurmatiging te kunnen bepalen. Hiervoor is het noodzakelijk dat alle registers foutloos en tijdig zijn. Het opzetten van het huurregister maakt hier een essentieel onderdeel van uit. Uitgezocht moet worden wat Toeslagen moet doen als de informatie in de registers niet overeenkomst of is vertraagd (bijv. bij verhuizingen) en hoe hierin de verantwoordelijkheidsverdeling is geregeld met de beheerder van het register. Gezien de complexiteit in combinatie met de T-2 problematiek en de uitzoekpunten over de inrichting, te ontsluiten bronnen en verdere onzekerheden, is het op dit moment niet in dagen te kwantificeren wat de IV-impact is. Naar verwachting zal deze zeer omvangrijk zijn.</p>	
--	--	--

Weging op de hand: Vereenvoudigde eigendomsneutrale woontoeslag (beleids optie nr. 6)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>De huurtoeslagregeling wordt sterk vereenvoudigd en wordt als een woontoeslag naast huurders ook voor woningeigenaren met een laag (midden)inkomen toegankelijk. De hypotheekrenteaftrek (HRA) en het eigenwoningforfait worden afgeschaft.</p> <p>De huidige huurtoeslagberekening wordt vereenvoudigd met de volgende maatregelen en gaat ook gelden voor woningeigenaren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toekenning op basis van vastgesteld inkomen. • Toekenning op basis van de geregistreeerde huurprijs • Terugbrengen van het aantal huishoudtypes van vier naar twee (eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens) door harmonisering van de kwaliteitskortingspercentages en harmonisering van de inkomensafhankelijkheid tussen AOW en niet-AOW. • Invoeren van een lineaire inkomensafhankelijkheid in plaats van de huidige kwadratische inkomensafhankelijkheid. • Afschaffen overgangsrecht onzelfstandige studenteneenheden. 	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i> Zie voor de genoemde vereenvoudigingen de weging op de hand van het fiche vereenvoudiging huurtoeslag.</p> <p>Dit voorstel betreft een grote herziening in inkomensondersteuning in woonlasten. De doelgroep wordt aanzienlijk uitgebreid. Een nieuwe doelgroep (woningeigenaren) gaat voortaan ook woontoeslag aanvragen en zal mogelijk gedurende de transitieperiode ook met de problematiek binnen het huidige stelsel te maken krijgen. Bovendien is er sprake van een lange transitieperiode waarin de HRA en EWF worden afgebouwd (10 tot 30 jaar) en de toeslagpopulatie toeneemt. Als dit leidt tot schommelingen in de uit te keren woontoeslag, dan zal dat ieder jaar tot veel extra vragen van (nieuwe) toeslagontvangers leiden. De uitlegbaarheid en begrijpelijkheid wordt slechter, mede omdat de toeslag minder gericht is. Dit zal veel vergen van communicatie en van dienstverlening van Toeslagen. Hier zal veel extra capaciteit op ingezet moeten worden. Hierbij wordt aangegeven dat een specifiek uitvoeringsoordeel lastig af te geven is zonder concretere uitwerking van de maatregel.</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i> Gedurende de transitieperiode zal er meer gehandhaafd moeten worden op de juistheid van aanvragen, mede omdat een nieuwe doelgroep van de woontoeslag gebruik gaat maken. Als er gedurende een lange periode steeds wijzigingen doorgevoerd worden, dan is er mogelijk sprake van meer foutgevoeligheid en minder fraudebestendigheid.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i> Zeer complex gezien de groei van de populatie en de lange transitieperiode waarin toeslagaanvragers voor langere tijd met wijzigingen in de toeslag geconfronteerd worden.</p> <p>De benodigde gegevens rondom de hypotheek worden niet centraal bijgehouden. Het Kadaster is hiervoor niet geschikt. De Belastingdienst heeft deze gegevens enkel voor burgers die gebruik maken van de hypotheekrenteaftrek. In dit voorstel zouden deze gegevens maandelijks van Belastingdienst opgevraagd/aangeleverd moeten worden. Niet alle gegevens zijn echter maandelijks beschikbaar, waardoor dit ook voor de Belastingdienst niet volledig uitvoerbaar is. Ook vergt dit een nieuwe gegevensuitwisseling met Toeslagen.</p> <p>Daarbij dient rekening gehouden te worden met verschillende hypotheekvormen, omdat dit een andere uitwerking heeft op de componenten rente en aflossing. Verdieping op deze componenten lijkt nodig om oneigenlijk voordeel voor een bepaalde hypotheek variant (Lineair, aflossingsvrij, spaarhypotheek, beleggingshypotheek, etc) te geven. Ook familieleningen komen pas in beeld bij</p>	<p>Er zijn veel uitzoekpunten over hoe de afbouw van HRA en EWF er precies uitziet en welke vorm de grondslagen van de nieuwe woontoeslag krijgen.</p> <p>Gegeven het lange transitiepad (10-30 jaar) en de aanzienlijk groei van toeslagontvangers kan minimaal gesteld worden dat dit een aanzienlijk beslag zal leggen op de uitvoeringsorganisatie tijdens de langdurige transitieperiode. Zowel op het gebied van IV-capaciteit omdat er twee systemen naast elkaar blijven bestaan, als in de dienstverlening, aangezien (nieuwe) toeslagontvangers voor een lange periode met wijzigingen in de toeslag geconfronteerd zullen worden. Voor burgers zal dit zeer complex en moeilijk uitlegbaar zijn.</p>

	<p>de opgave van de inkomstenbelasting, deze gegevens zijn nu per jaar. Hiervoor moet eerst een oplossing gevonden worden.</p> <p>Uitgezocht moet worden hoe dit raakt aan box 3; hoe wordt omgegaan met vermogen en overwaarde? Wat betekent dit bijvoorbeeld voor een burger met een laag inkomen maar met veel vermogen in de woning (overwaarde)? Bijstand heeft regels voor overwaarde. Daarbij komt dat overwaarde niet neutraal vast te stellen is, dus het lijkt een subjectief gegeven.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i> Er zullen twee systemen naast elkaar gebouwd en onderhouden moeten worden gedurende een lange periode. Het beslag op het IV-portfolio zal dusdanig substantieel zijn, dat er weinig ruimte overblijft voor andere (grote) systeemaanpassingen. Gezien de doorloop en ontwikkeltijd van 10 tot 30 jaar in combinatie met onduidelijkheid over de inrichting, te ontsluiten bronnen en verdere uitzoekpunten, is het op dit moment niet in dagen te kwantificeren wat de impact is. Naar verwachting zal deze zeer omvangrijk zijn.</p> <p>Vanwege de groei van de populatie en de lange transitieperiode waarin de woontoeslag niet stabiel is, zal er een aanzienlijk beslag gelegd worden op de capaciteit van de dienstverlening gedurende een lange periode. Dit ziet in eerste instantie op het beantwoorden van vragen van toeslagontvangers, maar ook op een groei in bezwaar- en beroepsprocedures. Extra communicatiecampagnes zijn nodig om zowel nieuwe als ook huidige toeslagontvangers mee te nemen in de nieuwe systematiek en de jaarlijkse te verwachten schommelingen uit te leggen.</p> <p>Door de langdurige duale situatie leidt dit mogelijk ook tot aanvullende gegevensvragen vanuit Toezicht en Handhaving.</p>	
--	--	--

Weging op de hand: Het vrijwillig overmaken van de zorgtoeslag naar de zorgverzekeraar op verzoek van verzekerde (beleids optie nr. 7)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>Deze beleids optie omvat het direct overmaken van de zorgtoeslag op aanvraag van de gerichte ontvanger naar de zorgverzekeraar. Dit kan als Dienst Toeslagen en de zorgverzekeraars een convenant sluiten. Bij het aanvragen van de zorgtoeslag moet de verzekerde bij Dienst Toeslagen aangeven dat de zorgtoeslag overgemaakt mag worden naar de zorgverzekeraar. Er is officieel toestemming nodig van de burger omdat een toeslag wordt gezien als inkomen.</p> <p>Dienst Toeslagen kan de zorgtoeslag niet verplicht overmaken naar de zorgverzekeraar. Dit is reeds onderzocht en niet opportuun. Zie nadere toelichting van VWS onderaan dit document.</p> <p>Inhoudelijk verandert er niks, alleen de praktische uitvoering wijzigt.</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i> Inhoudelijk verandert er niks, alleen de praktische uitvoering wijzigt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het geval van te veel ontvangen zorgtoeslag; dit wordt niet teruggevorderd bij de zorgverzekeraar, maar bij de burger. Het kan voor de verzekerde mogelijk onbegrijpelijk zijn dat hij geen toeslag ontvangt maar wel verantwoordelijk is voor terugbetalingen leidend tot meer interactie. • Extra interactie voor Dienst Toeslagen, namelijk met alle zorgverzekeraars. In het fiche wordt toegelicht dat zorgverzekeraars waarschijnlijk geen convenanten met ons afsluiten i.v.m. kosten-baten. Dit zou echter voor Dienst Toeslagen een randvoorwaarde moeten zijn voor wat betreft de uitvoerbaarheid. • Het is niet zeker of betalingsachterstanden/problemen bij burgers worden verminderd. De verwachting is dat voornamelijk goed betalende verzekerden van deze optie gebruik zullen maken, die ook binnen de huidige systematiek relatief weinig problemen ondervinden. • Verwachting is dan ook dat terugvorderingen en niet-gebruik in dezelfde mate blijven bestaan. <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i> Inhoudelijk verandert er niks, alleen de praktische uitvoering wijzigt.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i> Inhoudelijk verandert weinig, alleen de praktische uitvoering wijzigt. De samenwerkingsverbanden die Toeslagen aan moet gaan met de verschillende zorgverzekeringen zorgen voor additionele uitvoeringscomplexiteit.</p> <p>Het voorstel wordt als complex gezien voor zowel uitvoering, wetgeving en marktpartijen, met marginale opbrengst voor de doelstellingen met betrekking tot het terugdringen van terugvorderingen bij burgers en het minder complex maken van het stelsel. Aan de kant van Dienst Toeslagen hebben de volgende elementen impact:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realiseren convenanten administratie voor zorgverzekeraars; • Het aanbieden van vrijwillige keuzemogelijkheid aan burgers; • Omleiden betalingen naar zorgverzekeraars; • Vordering naar burgers uitbetaling naar zorgverzekeraars; • Mogelijk effect op wanbetalersregeling; • Er zal mogelijk sprake zijn van timing- en verrekeningsproblematiek. <p>Voor de Belastingdienst heeft dit significante uitvoeringsgevolgen, omdat de betaling en invordering van toeslagen door de Belastingdienst worden verzorgd. Op het moment is de Belastingdienst verplicht om uit te betalen op een geverifieerd rekeningnummer van de burger. Als een deel aan de verzekeraar</p>	<p>De maatregel maakt de uitvoering complexer en voor de burger minder inzichtelijk welk bedrag wordt overgemaakt aan de zorgverzekeraar. Dit leidt naar alle waarschijnlijkheid tot verhoogd klantinteractie voor de Belastingtelefoon.</p> <p>Aan de huidige uitvoeringspraktijk wijzigt niks voor Dienst Toeslagen. Wel constateert Dienst Toeslagen dat er nog een aanzienlijk aantal zoekpunten voor wat betreft de complexiteitsgevolgen van deze maatregel. De optie is een fundamentele aanpassing voor de Belastingdienst en heeft grote impact op de huidige werkzaamheden omdat zij zorgdragen voor de betaling en inning namens Dienst Toeslagen.</p>

	<p>dient uit te worden betaald, betekent dit een structuuraanpassing en gesplitste betaalstromen. Dit terwijl de burger ook nog een deel van de premie aan de verzekeraar zelf dient te betalen, omdat de premie in principe hoger is dan de toeslag. Voor de burger heeft dit daarom geen positieve gevolgen voor het aantal handelingen. Tot slot zal er mogelijk sprake zijn van timing- en verrekeningsproblematiek, zoals zichtbaar in de praktijk bij de kinderopvangtoeslag (gestalde gelden). De optie is een fundamentele aanpassing en heeft grote impact op de huidige werkzaamheden van de Belastingdienst.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i> Er zijn veel aanpassingen nodig, zie voorgaande punten. Over de uitvoeringslasten kan op basis van de informatie die er nu ligt slechts een ruwe schatting worden gemaakt.</p> <p>Er dient bijvoorbeeld een convenantenadministratie te worden gerealiseerd en daarnaast dient het proces te worden aangepast met de vrijwillige keuzemogelijkheid. Vervolgens moet vastlegging en de gevolgen ervan verwerkt worden in de verschillende systemen, waarbij de betaalstroom gesplitst wordt. Eerste ruwe schatting van de impact die hiermee gepaard gaat wordt geschat op 800 IV-dagen.</p> <p>Duidelijk is in ieder geval dat het wel verzenden van een beschikking naar de burger het IV-landschap een stuk complexer zou maken. In hoeverre dit technisch mogelijk is en welke impact daarmee gepaard gaat is momenteel niet te zeggen en komt bovenop de IV-dagen hiervoor genoemd.</p>	
--	---	--

Weging op de hand: Afschaffen zorgtoeslag met compensatie via het regulier instrumentarium (WML en AHK) (beleids optie nr. 8)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>De zorgtoeslag wordt afgeschaft. Het wettelijk minimum wordt verhoogd zodat de gevolgen voor het besteedbaar inkomen voor de laagste inkomens worden beperkt. Regelingen m.b.t. het sociaal minimum, zoals de bijstand, Anw, TW en AOW worden daardoor verhoogd en dit wordt gezien als compensatie. De verhoging van het WML wordt niet gekoppeld aan de hoogte van de zorgpremie; de koppeling tussen de zorgtoeslag en de zorgpremie komt hiermee volledig te vervallen. Er is geen sprake van een faseerde inwerkingtreding, er wordt eenmalig overgestapt naar de nieuwe systematiek.</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i></p> <p>De toeslagen zijn gekoppeld aan het WML. Het afschaffen van de zorgtoeslag met compensatie via het WML maakt dat de totale doelgroep van toeslagen daarom beperkt afneemt. Het is niet mogelijk om op dit moment een concrete inschatting te maken van het aantal dat afneemt, omdat het afhankelijk is van wat er precies met de WML gebeurt.</p> <p>De (periode voorafgaand aan de) afschaffing brengt extra werk met zich mee voor Dienst Toeslagen, omdat de wijziging naar verwachting vragen oproept bij burgers. Hierbij is van belang dat de wijziging direct in werking treedt. Een gefaseerde inwerkingtreding zou significant meer werk met zich meebrengen en voor de burger lastiger uitlegbaar zijn. Dan zouden er over de verschillende jaren ook verschillende rekenregels van toepassing zijn, waardoor de betalingscapaciteit van de burger ook jaarlijks anders wordt berekend. Directe aanpassing van het systeem – waarmee de loonkosten in één jaar omhoogschieten – zal voor andere partijen waarschijnlijk zeer onwenselijk zijn. Eventuele discussies die daaromtrent ontstaan kunnen risico's vormen voor de implementatie door Toeslagen.</p> <p>Niet alle burgers die nu toeslagen ontvangen worden gecompenseerd met een verhoging van het WML (denk aan niet werkende, studenten en burgers die al boven het WML worden uitbetaald). Dit kan ertoe leiden dat deze groepen worden geconfronteerd met dusdanige betalingsproblemen, dat zij de zorgpremie niet meer kunnen opbrengen. Dit vraagt om duidelijke communicatie vanuit de Rijksoverheid om instroom aan vragen bij Toeslagen te minimaliseren.</p> <p>Veel burgers koppelen de zorgtoeslag niet direct aan het daarvoor beoogde doel; de zorgtoeslag wordt bijv. uitgegeven aan boodschappen en de link met de zorgpremie wordt niet altijd één op één gelegd. Bij wijziging van de systematiek dient hier rekening mee te worden gehouden bij de gevolgen voor burgers.</p> <p>Bij deze maatregel geven wij als detailpunt mee dat naar de jaarafsluiting dient te worden gekeken bij het omklappen van de systematiek; omdat uitbetaling een voorschot betreft zou er in december geen toeslag meer worden uitgekeerd, omdat dit het voorschot voor de maand januari is. Het betreft niet de essentie van het voorstel, maar zal wel degelijk een (zichtbaar) gevolg zijn voor de burger.</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i></p> <p>Van handhaafbaarheid en fraudebestendigheid is geen sprake meer, omdat de zorgtoeslag wordt afgeschaft. Via uitkeringen waarbij het WML relevant is, wordt de afschaffing gecompenseerd. Dit valt buiten Dienst Toeslagen.</p>	<p>De zorgtoeslag wordt bij deze optie volledig afgeschaft. Afschaffen is in principe uitvoerbaar maar vergt een transitiepad van naar verwachting 7 jaar.</p> <p>De verwachting is dat de komende jaren bijna de volledige uitvoeringscapaciteit van Toeslagen benodigd blijft.</p> <p>Door verhoging van het WML stijgen de toeslagen over de gehele bandbreedte inclusief de populatie. Het afbouwpunt stijgt gemiddeld 1% mee met een verhoging van 1% WML.</p>

	<p><i>Complexiteitsgevolgen</i></p> <p>Het afschaffen van de zorgtoeslag en compenseren via het WML sluit aan bij het eenvoudiger maken van het toeslagensysteem. Het aanpassen van de WML is niet bij Toeslagen en de Belastingdienst belegd, over de uitvoerbaarheid daarvan kan geen uitspraak worden gedaan. Dit wil niet zeggen dat het afschaffen van zorgtoeslag en het verhogen van het WML geen doorwerking heeft op andere trajecten en het belastingstelsel.</p> <p>Door verhoging van het WML stijgen de toeslagen over de gehele bandbreedte inclusief de populatie. Het afbouwpunt stijgt gemiddeld 1% mee met een verhoging van 1% WML.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i></p> <p>Aanpassing van het WML betreft een parameterwijziging die binnen een jaar geïmplementeerd kan worden. Het afschaffen van de zorgtoeslag kost tenminste 2 jaar voorbereidingstijd. Toeslagjaren die nog niet definitief zijn vastgesteld kunnen dan nog enkele (5) jaren worden herzien en tegen alle beschikkingen is nog bezwaar en beroep mogelijk. Het afhandelen van de lopende toeslagen kost tenminste 5 jaar. De huidige systemen blijven nog 5-7 jaar beschikbaar, na beëindiging van de laatste toeslag. Dit vraagt gedurende deze tijd een beperkte inzet van medewerkers.</p> <p>Het uitfaseren van de zorgtoeslag resulteert in een beperkte afname van benodigde personele capaciteit voor de uitvoering van de toeslagen. Hoewel de zorgtoeslag in aantallen de grootste toeslag is, vraagt het vanwege de eenvoudige grondslagen de minste personele capaciteit. Daarnaast geldt dat de uitvoeringsprocessen zich grotendeels richten op alle vier de toeslagen en dat deze processen vaak niet specifiek op een van de toeslagen zijn ingericht.</p> <p>Op dit moment zijn er nog te veel onduidelijkheden om een realistische IV-schatting te maken.</p>	
--	--	--

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>De zorgtoeslag wordt afgeschaft. Gevolgen voor het besteedbaar inkomen worden beperkt via een verhoging van de maximale algemene heffingskorting (AHK). Dit betekent dat bepaalde groepen minder belasting betalen en dus op die manier gecompenseerd worden. Er is geen sprake van een gefaseerde inwerkingtreding, er wordt eenmalig overgestapt naar de nieuwe systematiek.</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i></p> <p>Om de compensatie via AHK te ontvangen dient de burger aangifte inkomensbelasting te doen. Voor burgers die op dit moment al aangifte inkomstenbelasting doen neemt de complexiteit af (eerste schatting: circa 80% van toeslagenontvangers). Zij hoeven ten overstaan van het huidige stelsel minder stappen te ondernemen, omdat de aanvraag zorgtoeslag komt te vervallen. Voor burgers die op dit moment geen aangifte inkomstenbelasting doen kan de complexiteit toenemen. In de belastingaangifte zijn er meer componenten waar het mis kan gaan en als je een voorschot wil zou de burger dit zelf deels moeten berekenen. Ook voor kleine ondernemers is dit een stuk ingewikkelder dan het aanvragen van zorgtoeslag. Niet-gebruik kan nog steeds voorkomen, als de burger geen belastingaangifte doet.</p> <p>Bij de AHK kan ook het probleem van terugvorderingen spelen, namelijk wanneer iemand een voorlopige aanslag (VA, teruggave) aanvraagt. Naar verwachting neemt het aantal terugvorderingen wel af. Daar zou het logisch zijn als juist de lagere inkomens, die het geld in de actualiteit dus meer nodig hebben, vaker een VA vragen. In die gevallen is dan nog steeds sprake van een voorschot.</p> <p>Naar verwachting is de maatregel moeilijk uitlegbaar. De materie omtrent AHK en belastingen is niet voor iedereen eenvoudig te begrijpen. Het kan lastig zijn om uit te leggen dat men geen zorgtoeslag meer ontvangt en dat de compensatie via de belastingaangifte gaat. Er wordt daarmee ook een toename verwacht van de klantinteractie van de Belastingdienst.</p> <p>Met name in de budgetneutrale variant valt de compensatie lager uit dan de zorgpremie, dit kan ertoe leiden dat burgers met een lagere draagkracht worden geconfronteerd met dusdanige betalingsproblemen, dat zij de zorgpremie niet meer kunnen opbrengen leidend tot meer klantinteractie.</p> <p>Opgemerkt wordt dat bij deze maatregel verzilveringsproblematiek een grote rol speelt. Benoemd wordt dat als je te weinig inkomen hebt voor maximale heffingskorting, je uitkomt op een negatieve heffing. Omdat je niet meer belasting kan ontvangen dan je betaalt kan dit doorschuiven naar volgende jaren. Dit kan ook betekenen dat je het niet kan benutten. Als je jaar na jaar een te laag inkomen hebt voor het benutten van de hele heffingskortingen valt er weinig te schuiven.</p> <p>De (periode voorafgaand de) afschaffing brengt extra werk met zich mee voor Dienst Toeslagen, omdat de wijziging naar verwachting vragen oproept bij burgers. Hierbij is van belang dat de wijziging direct in werking treedt. Een gefaseerde inwerkingtreding zou significant meer werk met zich meebrengen en voor de burger lastiger uitlegbaar zijn. Dan zouden er over de verschillende jaren ook verschillende rekenregels van toepassing zijn, waardoor de betalingscapaciteit van de burger ook jaarlijks anders wordt berekend.</p>	<p>De maatregel kan zorgen voor complexiteit door het moeten doen van belastingaangifte.</p> <p>Het is mogelijk om de zorgtoeslag af te schaffen en te compenseren via de AHK. Terugvorderingen kunnen nog steeds voorkomen al is het naar alle waarschijnlijkheid in mindere mate. Niet-gebruik kan voor blijven komen indien een burger geen belastingaangifte doet. Of de complexiteit afneemt is afhankelijk van of een burger op dit moment al aangifte doet. Vraag is of het doen van belastingaangifte in het kader van doenvermogen simpeler is dan het doen van toeslagaanvraag.</p>

	<p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i> Niet van toepassing.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i> De burgers waarvoor de zorgtoeslag is afgeschaft, hebben niet meer te maken met de complexiteit van het toeslagenstelsel. Daartegenover staat dat sommige burgers voor het eerst belastingaangifte moeten doen om gebruik te kunnen maken van de algemene heffingskorting. Vraag is of het doen van belastingaangifte in het kader van doenvermogen simpeler is dan het doen van toeslagaanvraag.</p> <p>Met name in de overgangperiode kan de hele materie omtrent de AHK lastig te begrijpen zijn voor burgers. Ook voor de medewerkers kan het lastig zijn om dit goed uit te leggen aan de burger. Doorlooptijden kunnen daarom oplopen bij klantcontactcentra bij de Belastingdienst. In de regel geldt dat Dienst Toeslagen en de Belastingdienst het merkt als regelingen complexer en groter worden. Burgers stranden in regelingen en daaraan gekoppelde processen en nemen vaak contact op.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i> Het uitfaseren van toeslagen kost naar verwachting twee jaar voorbereidingstijd. Toeslagjaren die nog niet definitief zijn vastgesteld kunnen dan nog enkele jaren worden herzien en tegen alle beschikkingen is nog bezwaar en beroep mogelijk. Het afhandelen van de lopende toeslagen kost 5 jaar. De huidige systemen blijven nog 5-7 jaar beschikbaar, na beëindiging van de laatste toeslag. Dit vraagt gedurende deze tijd een beperkte inzet van medewerkers.</p> <p>Het uitfaseren van de zorgtoeslag resulteert in een beperkte afname van benodigde personele capaciteit voor de uitvoering van de toeslagen. Hoewel de zorgtoeslag in aantallen de grootste toeslag is, vraagt het vanwege de eenvoudige grondslagen de minste personele capaciteit. Daarnaast geldt dat de uitvoeringsprocessen zich grotendeels richten op alle vier de toeslagen en dat deze processen vaak niet specifiek op een van de toeslagen zijn ingericht.</p> <p>Op dit moment zijn er nog te veel onduidelijkheden om een realistische IV-schatting te maken.</p>	
--	---	--

Weging op de hand: Afschaffen zorgtoeslag met compensatie via het regulier instrumentarium en door een inkomensonafhankelijke toelage (beleids optie nr. 10)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>De zorgtoeslag wordt afgeschaft. Ter compensatie wordt een inkomensonafhankelijke toelage uitgekeerd door een uitkeringsorganisatie. Alle burgers met een Nederlandse zorgverzekering zullen de inkomensonafhankelijke toelage ontvangen.</p>	<p>Het is nog onduidelijk wie de uitvoerder zou worden, als mogelijke partijen worden de SVB en het CAK genoemd. Dit zou echter ook bij Dienst Toeslagen kunnen komen te liggen. In deze weging wordt zowel de optie (1) dat Toeslagen de toelage moet uitkeren gewogen als de optie (2) dat Toeslagen de zorgtoeslag moet uitfaseren.</p> <p>Optie 1 <i>Interactie burgers/bedrijven</i> Indien Toeslagen de toelage gaat uitkeren neemt de omvang van de doelgroep sterk toe, omdat vrijwel alle volwassenen in Nederland recht krijgen op de toeslag (van ca. 5-6 mln naar 14,4 mln). Toeslagen fungeert in de nieuwe situatie als tussenpersoon; dit roept de vraag op of directe financiering naar de zorgverzekeraar niet handiger is. T.o.v. de huidige regeling neemt de complexiteit af voor de burger, waarmee naar verwachting het aantal interacties zal afnemen.</p> <p>Terugvorderingen komen in principe niet meer voor; enkel wanneer een burger gedurende het jaar de zorgtoeslag stop zet.</p> <p>Aangezien de toelage eenmalig moet worden aangevraagd blijft het risico op niet-gebruik bestaan. Het is waarschijnlijk dat niet-gebruik daalt.</p> <p>Met name in de budgetneutrale variant valt de toelage lager uit dan de zorgpremie, dit kan ertoe leiden dat burgers met een lagere draagkracht worden geconfronteerd met dusdanige betalingsproblemen, dat zij de zorgpremie niet meer kunnen opbrengen.</p> <p>De regeling is mogelijk minder goed uitlegbaar aan de burgers; waar nu alleen toeslaggerechtigden een toeslag ontvangen, krijgen onder deze beleids optie alle burgers ouder dan 18 met een Nederlandse zorgverzekering de inkomensonafhankelijke toelage. Het kan lastig te begrijpen zijn voor burgers met lagere inkomens waarom zij plotseling een toelage ontvangen die minder is dan de zorgtoeslag en dat hogere inkomensgroepen opeens ook deze toelage ontvangen.</p> <p>Tijdens de overgangperiode neemt de begrijpelijkheid voor de burger naar verwachting af. De (periode voorafgaand de) afschaffing brengt daarmee extra werk met zich mee voor Dienst Toeslagen. Hierbij is bepalend of de wijziging direct inwerking zal treden of dat dit gefaseerd zal gaan, waarbij het tweede scenario significant meer werk met zich meebrengt en voor de burger lastiger uitlegbaar lijkt. In dit tweede scenario zouden er over de verschillende jaren ook verschillende rekenregels van toepassing zijn, waardoor de betalingscapaciteit van de burger ook jaarlijks anders wordt berekend.</p>	<p>Indien Dienst Toeslagen de toelage gaat uitkeren neemt de omvang van de doelgroep sterk toe, omdat vrijwel alle volwassenen in Nederland recht krijgen op de toelage. De complexiteit neemt uiteindelijk af voor zowel de uitvoering als de burger door het harmoniseren van de hoogte van het compensatiebedrag doordat deze inkomensonafhankelijk wordt voor iedereen.</p> <p>In een budgetneutrale variant is de aanname dat de compensatie aanzienlijk lager uitvalt.</p> <p>Mocht de uitvoering bij een andere organisatie komt te liggen dan is een overgangperiode noodzakelijk voor enerzijds de uitfasering en anderzijds het afhechten van het beschikken. Dit moet nader bepaald worden.</p>

	<p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i></p> <p>De verwachting is dat deze beleidsoptie redelijk handhaafbaar en fraudebestendig is. De benodigde gegevens ontvangt Toeslagen al in het kader van de zorgtoeslag. De gegevens zijn door de burger moeilijk te vervalsen. Dit maakt de beoordeling voor Toeslagen relatief eenvoudiger.</p> <p>Nader uitgewerkt dient te worden wie binnen de doelgroep vallen; denk hierbij aan burgers die in het buitenland wonen maar wel sociaal verzekerd zijn in Nederland. Ook dient de frequentie van betalingen nog te worden uitgewerkt, bijv. maandelijks of per kwartaal.</p> <p>De groei van de doelgroep brengt schaalgevolgen en een intensivering van de uitvoeringslasten met zich mee.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i></p> <p>Burgers hebben niet meer te maken met de huidige complexiteit van de zorgtoeslag. De nieuwe toelage is minder complex door de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zowel de aanvraag als de toekenning is eenvoudiger dan het huidige stelsel. • De voorschotsystematiek verdwijnt. Dit leidt ertoe dat er geen (problematische) terugvorderingen meer zijn door veranderingen in het inkomen of vermogen van een huishouden. • De nieuwe toelage is minder complex doordat de hoogte inkomensonafhankelijk is. Dit verlaagt de onzekerheid over het recht op en de hoogte van de toelage en verlaagt daarmee naar verwachting ook het niet-gebruik. • De uitvoeringsorganisatie benadert de burger actief door een brief te sturen wanneer de burger 18 is geworden. • De burger moet slechts eenmalig een aanvraag afronden door een rekeningnummer door te geven. • Met deze beleidsoptie vragen wij de burgers slechts één keer om informatie, namelijk op het moment dat de burger 18 wordt. In het huidige proces vragen wij de burger om bij iedere wijziging in inkomen, vermogen en huishoudsamenstelling ons op de hoogte te stellen. Deze verandering maakt de beleidsoptie eenvoudiger en toegankelijker. • Zoals eerder benoemd, zouden er over de verschillende jaren ook verschillende rekenregels van toepassing zijn als de zorgtoeslag gefaseerd afgeschaft wordt, waardoor de betalingscapaciteit van de 	
--	--	--

	<p>burger ook jaarlijks anders wordt berekend. De verwachting is dat dit het complexer maakt voor de burger.</p> <p>Bovenstaande elementen maken de uitvoering van de beleidsoptie ook minder complex voor de uitvoeringsorganisatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De beoordeling van de toekenning van de toelage is eenvoudiger en daardoor wellicht sneller. • Omdat wij slechts één keer een informatieverzoek uitvragen bij de burger, namelijk op het moment dat hij/zij 18 wordt, is de verwachting dat deze beleidsoptie minder arbeidsintensief is voor de uitvoering. • Deze beleidsoptie kent vrijwel geen uitzonderingen waardoor het proces geautomatiseerd kan worden. • De verwachting is dat het aantal klachten, bezwaren en beroepen afneemt doordat de systematiek eenvoudiger wordt. Dit kan schelen in uitvoeringskosten. <p>Er dient wel rekening te worden gehouden met burgers die bijv. niet het hele jaar verzekerd zijn (denk hierbij aan arbeidsmigranten). Hierbij moet dus wel toezicht worden gehouden op de koppeling tussen het uitkeren van dit bedrag en het verzekerd-zijn.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i></p> <p>De implementatietermijn is afhankelijk van de gekozen overgangssystematiek. Als er gekozen wordt voor een overgangsfase, dan dient dit nader gespecificeerd en vervolgens uitgezocht te worden.</p> <p>Een goede gegevenspositie is noodzakelijk om zicht te houden op de actuele populatie. Afhankelijk van de uitvoeringsorganisatie aangewezen voor de maatregel brengt het ontsluiten van deze gegevens meer of minder werk met zich mee voor de uitvoerder. Mogelijk dienen de rechten tot gegevens in de BRP voor de Belastingdienst te worden uitgebreid. De optie is een fundamentele aanpassing en heeft majeure impact op de huidige werkzaamheden van de Belastingdienst</p> <p>Het volledig inkomensonafhankelijk maken van de toelage vereist aanpassingen in o.a. beslisregels en processen bij Toeslagen. Denk bijvoorbeeld aan aanpassingen in het portaal (aanvraag en mutatieproces) en aanpassingen van de beschikkingen en andere informatieproducten waar het inkomen niet meer op getoond dient te worden. E.e.a. kan leiden tot een middelgrote tot grote aanpassing voor Toeslagen. Impact op het IV-portfolio is momenteel niet in te schatten. Er dient rekening te worden gehouden met een aantal jaar voorbereidingstijd.</p> <p>Toeslagjaren die nog niet definitief zijn vastgesteld kunnen dan nog enkele jaren worden herzien en tegen alle beschikkingen is nog bezwaar en beroep mogelijk. Het afhandelen van de lopende toeslagen kost 5 jaar. De huidige systemen blijven</p>	
--	---	--

	<p>nog 5-7 jaar beschikbaar, na beëindiging van de laatste toeslag. Dit vraagt gedurende deze tijd een beperkte inzet van medewerkers.</p> <p>Op dit moment zijn er nog te veel onduidelijkheden om een realistische IV-schatting te maken.</p> <p>Optie 2 uitfaseren Het uitfaseren van de zorgtoeslag resulteert in een beperkte afname van benodigde personele capaciteit voor de uitvoering van de toeslagen. Hoewel de zorgtoeslag in aantallen de grootste toeslag is, vraagt het vanwege de eenvoudige grondslagen de minste personele capaciteit. Daarnaast geldt dat de uitvoeringsprocessen zich grotendeels richten op alle vier de toeslagen en dat deze processen vaak niet specifiek op een van de toeslagen zijn ingericht.</p> <p>Op dit moment zijn er nog te veel onduidelijkheden om een realistische IV-schatting te maken.</p>	
--	---	--

Weging op de hand: Afschaffen zorgtoeslag met compensatie via het regulier instrumentarium, en het verlagen van de nominale premie door de introductie van een nieuwe rijksbijdrage. En afschaffen zorgtoeslag met compensatie via het regulier instrumentarium, en het verlagen van de nominale premie middels een verhoging van de IAB (beleids optie nr. 11 en 12)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>De zorgtoeslag wordt afgeschaft. In plaats van de zorgtoeslag wordt het zorgverzekeringsfonds verhoogd door:</p> <p>(4A) de inkomensafhankelijke (werkgevers)bijdrage te verhogen. Dit zorgt dat een groter deel van de zorg door werkgevers wordt bekostigd in plaats van door individuele burgers middels hun nominale premiebetalingen. Ook AOW'ers en zelfstandigen zullen een hogere inkomensafhankelijke bijdrage moeten betalen.</p> <p>Er zijn verschillende routes om tot deze verhoging te komen. Het grensinkomen waarover de IAB geheven wordt kan worden opgeschoven of het IAB-percentage kan worden verhoogd (of beide). Tegelijkertijd hoeft de zorgtoeslag niet meer gefinancierd te worden vanuit de algemene middelen</p> <p>(4B) de rijksbijdrage aan het zorgverzekeringsfonds te verhogen. Dit zorgt dat een groter deel van de zorg door het Rijk wordt bekostigd.</p> <p>De verwachting is dat zorgverzekeraars de hogere inkomsten die zij onder deze maatregelen ontvangen uit het Zorgverzekeringsfonds door laten</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i></p> <p>Naar verwachting heeft de bekostiging van het zorgverzekeringsfonds via een rijksbijdrage (4B), geen bijzondere uitvoeringsgevolgen. Deze weging richt zich dus voornamelijk op het afschaffen van de zorgtoeslag, de compensatie via de nominale premie en (4A) de bekostiging door verhoging van de inkomensafhankelijke (werkgevers)bijdrage.</p> <p>De verhoging van de inkomensafhankelijke Bijdrage (IAB) zal met name bij de overgang lastig uitlegbaar zijn aan de doelgroep die meer moet gaan betalen. Dit betreft met name de werkgevers, maar ook AOW'ers en zelfstandigen. Dit zorgt naar verwachting voor instroom op de dienstverleningskanalen van de Belastingdienst.</p> <p>Niet gebruik en terugvorderingen komen niet meer voor in deze variant.</p> <p>Met name in de budgetneutrale varianten valt de premieverlaging lager uit dan de zorgtoeslag, dit kan ertoe leiden dat burgers met een lagere draagkracht worden geconfronteerd met dusdanige betalingsproblemen, dat zij de zorgpremie niet meer kunnen opbrengen. Dit zorgt mogelijk voor vragen en interactie op de dienstverleningskanalen van Toeslagen.</p> <p>De (periode voorafgaand de) afschaffing brengt extra werk met zich mee voor Dienst Toeslagen, omdat de systeemwijziging naar verwachting vragen oproept bij burgers. Hierbij is bepalend of de wijziging direct inwerking zal treden of dat dit gefaseerd zal gaan, waarbij het tweede scenario significant meer werk met zich meebrengt en voor de burger lastiger uitlegbaar lijkt. In dit tweede scenario zouden er over de verschillende jaren ook verschillende rekenregels van toepassing zijn, waardoor de betalingscapaciteit van de burger ook jaarlijks anders wordt berekend.</p> <p>Een belangrijk element van de zorgtoeslag is dat de burger inzicht heeft in dat zorg geld kost en dus bewust met de zorgvraag omgaat (net als bij het eigen risico); dit element vervalt bij het wegvallen van de zorgtoeslag en verlaging van de nominale premie, doordat zij geen geldbedrag meer ontvangen op hun bankrekening van Toeslagen.</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i></p> <p>Niet van toepassing.</p>	<p>Naar oordeel van Dienst Toeslagen is het mogelijk om de zorgtoeslag af te schaffen en te compenseren via de nominale premie met een hogere IAB of rijksbijdrage. Er dient wel rekening te worden gehouden dat er tijdelijk een overgangssituatie kan ontstaan wat de uitvoering en burgerinteractie complexer kan maken.</p>

<p>werken in een lagere nominale premie.</p>	<p><i>Complexiteitsgevolgen</i> Tijdens de overgang kan de complexiteit toenemen. Daarna neemt de complexiteit af voor de burger en de uitvoering.</p> <p>De maatregel betekent dat tot een hoger inkomen de inkomensafhankelijke bijdrage moet worden betaald, waardoor de doelgroep groter wordt.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i> De optie is een fundamentele aanpassing en heeft majeure impact op de huidige werkzaamheden van CAP Heffing.</p> <p>Naar verwachting betreft de wijziging van de IAB een bijzondere parameterwijziging en is de aanpassing daarmee fors. Hierbij wordt vanuit de Belastingdienst aandacht gevraagd voor de registratie in de BRI waar deze wijziging bijvoorbeeld in doorwerkt. Voor de burger zal het stelsel minder transparant en mogelijk dus complexer zijn. In de regel geldt dat de Toeslagen/Belastingdienst het merkt als regelingen complexer en/of groter worden, doordat deze moeilijker uitlegbaar zijn aan burgers.</p> <p>De implementatietermijn is afhankelijk van de gekozen overgangssystematiek. Als er gekozen wordt voor een overgangsfase, dan dient dit nader gespecificeerd en vervolgens uitgezocht te worden.</p> <p>Het uitfaseren van toeslagen kost naar verwachting twee jaar voorbereidingstijd. Toeslagjaren die nog niet definitief zijn vastgesteld kunnen dan nog enkele jaren worden herzien en tegen alle beschikkingen is nog bezwaar en beroep mogelijk. Het afhandelen van de lopende toeslagen kost 5 jaar. De huidige systemen blijven nog 5-7 jaar beschikbaar, na beëindiging van de laatste toeslag. Dit vraagt gedurende deze tijd een beperkte inzet van medewerkers.</p> <p>Het uitfaseren van de zorgtoeslag resulteert in een beperkte afname van benodigde personele capaciteit voor de uitvoering van de toeslagen. Hoewel de zorgtoeslag in aantallen de grootste toeslag is, vraagt het vanwege de eenvoudige grondslagen de minste personele capaciteit. Daarnaast geldt dat de uitvoeringsprocessen zich grotendeels richten op alle vier de toeslagen en dat deze processen vaak niet specifiek op een van de toeslagen zijn ingericht.</p> <p>Op dit moment zijn er nog te veel onduidelijkheden om een realistische IV-schatting te maken.</p>	
--	---	--

Weging op de hand: Volledig inkomensafhankelijke tegemoetkoming aan ouders (beleids optie nr. 13)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant</i> In dit fiche wordt beschreven dat er één inkomensafhankelijke regeling komt. Dit is mogelijk in 2 varianten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De grondslagen inkomen (en vermogen) worden uit de WKB verwijderd en dat de AKW wordt afgeschaft. 2. De AKW wordt geïntensiveerd en de WKB wordt afgeschaft. <p>In dit scenario wordt een stelsel uitgewerkt waarin het recht en de hoogte niet afhankelijk is van het inkomen.</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i> <u>Variant 1:</u> In dit scenario zullen de terugvorderingen voor 97% verminderen. Veel burgers hebben vragen waarom ze moeten terugbetalen. In dit scenario zal de interactie verminderen en betekent het een flinke vereenvoudiging voor de burger.</p> <p>Het grote onderscheid in variant 1 en 2 is dat bij variant 1 de huishoudsamenstelling van kracht blijft. Een alleenstaande ouder heeft daardoor nog wel recht op de ALO-kop. Dit is het laatste stukje wat overblijft van de gerichtheid om alleenstaande ouders extra inkomensondersteuning te geven³. Tevens is onbekend of de woonlandfactor blijft bestaan en wat er gebeurt met het vermogen.</p> <p>Naar verwachting zal in de varianten dat de uitvoering naar Dienst Toeslagen gaat de interactie toenemen vanwege de overgang van een nieuwe regeling en de omvang van de populatie. Op welk onderdeel exact dit zal zijn is op dit moment niet te bepalen. De omvang bepaald de benodigde capaciteit en/of doorlooptijd. Dit moet blijken uit verdere uitwerkingen.</p> <p><u>Variant 2:</u> Met dit fiche wordt de WKB (en daarmee kindgebonden budget) afgeschaft. Vanuit burgerperspectief is dit een vereenvoudiging van het stelsel. Van twee loketten naar één loket. Het percentage niet-gebruik zal naar verwachting afnemen, want het percentage niet-gebruik is lager bij de kinderbijslag.</p> <p><u>Algemeen:</u> Wat is echter het doel? Vereenvoudiging betekent niet direct verbetering. De negatieve effecten van de WKB los je op door inkomen en vermogen niet meer als grondslagen mee te laten tellen. Echter, Door een inkomensafhankelijke regeling verlies je de gerichtheid van de regeling. Burgers die WKB het meest nodig hebben verliezen een groot deel van het besteedbaar inkomen bij een budget neutrale variant. De burgers die boven modaal verdienen gaan er het meest op vooruit met dit scenario. In de afgelopen 2 jaar is er veel aandacht voor de koopkrachtmaatregelen waarbij toeslagen een grote rol spelen. In 2024 is WKB als grootste instrument ingezet om de koopkracht van burgers te stimuleren. Door dit fiche verlies je deze mogelijkheid om de minderbedeelde in de samenleving gericht te helpen.</p> <p>De huidige buitenlandproblematiek (toepassing EU-verordening en rol van het buitenland) met uitbetalen, anticumulatie en terugvorderen wordt met dit fiche deels opgelost, omdat er sprake is van één uitvoerder. Dit is een positieve</p>	<p>De doelgroep voor Dienst Toeslagen zal groter worden wanneer elke burger met een kind recht heeft op een inkomensafhankelijke regeling. Hiermee zal het alleen terugvorderingen zoals we die in de huidige kindgebonden budget regeling kennen sterk verminderen en wellicht wel volledig.</p> <p>De negatieve effecten van de WKB worden opgelost door het inkomen (en vermogen) niet meer als grondslagen mee te laten tellen. De gerichtheid van de regeling komt echter te verdwijnen voor de lage- en middeninkomens. Uitgaande van een budget neutrale variant.</p> <p>De grootste uitdaging voor Dienst Toeslagen zit in de eerste toetsing en aanvragers in het buitenland. Hiervoor is een nieuw proces nodig. Het is onduidelijk hoe dit eruit komt te zien. Met de huidige BRP gegevensuitwisseling is dit zeer goed mogelijk, maar net als andere elementen als woonlandfactor, vermogen en het proces van buitenlandse aanvragen is dat niet uitgewerkt in het fiche.</p> <p>Grootste winst van dit fiche is de vermindering van de complexiteit en de terugvorderingen. Het is een sterke vereenvoudiging voor de burger. Los van het feit dat er enkele jaren 2 systemen voor de burger zijn.</p> <p>Afschaffen van WKB is in principe uitvoerbaar maar kost tenminste 2 jaar voorbereidingstijd en systemen moeten tenminste nog 5-7 jaar actief blijven voor de afwikkeling. Belangrijk is om de overgangperiode nader in kaart te brengen</p>

³ Woonlandfactor is onbekend in het fiche.

	<p>ontwikkeling. Afhankelijk daarbij wel is of de kinderopvangtoeslag blijft bestaand, want deze is ook een onderdeel van de anticumulatie. Het blijft een ingewikkeld proces wat veel capaciteit kost, maar de huidige problematiek m.b.t. invordering wordt door één uitvoerder opgelost als de KOT ook niet meer zou bestaan of dat de regeling door Toeslagen wordt uitgevoerd.</p> <p>Eén inkomensafhankelijke regeling (en daarmee één loket) is voor de burger een vereenvoudiging. Voor Toeslagen zit echter de complexiteit in de nieuwe processen die moeten worden ingericht voor het bepalen van recht op kinderbijslag (lees 'de eerste toetsing'), behandelsoort en woonland. Dit zijn processen die nu bij de SVB zijn belegd. Het is ook afhankelijk welke keuzes daarin worden gemaakt. Als de eerste toetsing een signaal vanuit het BRP is met de geboorte van het kind, dan is het voor Dienst Toeslagen zeer goed in te richten in de huidige processen en gegevensstromen. Dit is nu nog onduidelijk in het fiche. Het is voor Toeslagen daarom zeer lastig om een inschatting te maken welke impact dit heeft, wat de kosten zijn, hoe veel IV-dagen dit gaat kosten en in welke termijn dit gehele proces is te implementeren. Daarvoor is extra onderzoek nodig. Naar verwachting is implementatie binnen 2 jaar mogelijk na formalisatie van de wetgeving. Wat daarbij tevens van belang is, is dat bij de weging is uitgegaan dat de SUWI-regelgeving komt te vervallen als AKW wordt geïntegreerd in de WKB waardoor AWIR-regelgeving leidend is.</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i> <u>Variant 1 & 2:</u> Dit fiche heeft een positief gevolg voor de handhaafbaarheid/fraudebestendigheid van de WKB. Elke ouder heeft per kind evenveel recht op een tegemoetkoming. Er is geen toezicht nodig op inkomen/vermogen wat een vereenvoudiging betekent.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i> <u>Variant 1 & 2:</u> Met een inkomensafhankelijke regeling wordt de complexiteit flink verminderd en gaat het percentage hoge/problematische terugvordering naar beneden. Tevens heeft dit een positief effect voor het percentage niet-gebruik.</p> <p><u>Variant 2:</u> Met een afschaffing van de WKB en een intensivering van de AKW komt er een overgangsfase waarbij er 2 stelsels naast elkaar actief zijn. Het kan voor de burger ingewikkeld zijn als er één toeslag inkomensafhankelijk is en de overige toeslagen inkomensafhankelijk. Dit is binnen het sociaal domein echter niet nieuw dat sommige tegemoetkomingen inkomensafhankelijk en sommige inkomensafhankelijk. Het duurt gemiddeld 5 tot 7 jaar om een toeslag af te schaffen. Voor de burger kan dit complex zijn als er nog gegevens nodig zijn voor oude toeslagjaren, bezwaar/beroep loopt etc. In deze periode zullen er namelijk 2 stelsels naast elkaar bestaan.</p>	<p>om te zien welke gevolgen dit met zich meebrengt voor de uitvoering. Toeslagjaren die nog niet definitief zijn vastgesteld kunnen dan nog enkele jaren worden herzien en tegen alle beschikkingen is nog bezwaar en beroep mogelijk.</p> <p>Voor een vereenvoudiging van de WKB door de grondslag inkomen en vermogen te verwijderen moeten er aanpassingen worden gemaakt aan de systemen om een correcte berekening te maken. Dit kost 100 – 200 IV-dagen.</p>
--	---	---

	<p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i></p> <p><u>Variant 1:</u> Voor een vereenvoudiging van de WKB door de grondslag inkomen en vermogen te verwijderen moeten er aanpassingen worden gemaakt aan de systemen om een correcte berekening te maken. Dit kost 100 – 200 IV-dagen. Dit is het eenvoudige gedeelte van het fiche. De eerste toetsing van AKW recht de behandelsoort en woonland zijn de complexe vraagstukken. Als deze echter blijven bestaan en niet via de huidige gegevensuitwisseling met het BRP kunnen worden bepaald. Hoe dan ook, dit is een nieuw proces voor Toeslagen en heeft naar verwachting een impact op het IV-portfolio en het gegevens-portfolio. Zowel het IV-portfolio als het gegevens-portfolio hebben de komende jaren echter zeer beperkte ruimte.</p> <p><u>Variant 2:</u> Het afschaffen van het kindgebonden budget kost tenminste 2 jaar voorbereidingstijd. Toeslagjaren die nog niet definitief zijn vastgesteld kunnen dan nog enkele (5) jaren worden herzien en tegen alle beschikkingen is nog bezwaar en beroep mogelijk. Het afhandelen van de lopende toeslagen kost tenminste 5 jaar. De huidige systemen blijven nog 5-7 jaar beschikbaar, na beëindiging van de laatste toeslag. Dit vraagt gedurende deze tijd een beperkte inzet van medewerkers.</p>	
--	--	--

Weging op de hand: Eén nieuwe kindregeling met basisbedrag en inkomensafhankelijk bedrag (beleids optie nr. 14)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>In dit scenario komt er één kindregeling met een basisbedrag vergelijkbaar met de huidige kinderbijslag en een inkomensafhankelijk deel vergelijkbaar met het kindgebonden budget. Het wordt één kindregeling door één uitvoerder.</p> <p>Er zijn 2 varianten uitgewerkt in dit scenario onder de AWIR-systematiek (variant 1) en onder de SUWI-systematiek (variant 2). Beide varianten gaan uit van de huidige werking van de systematiek. Tevens blijven voor het inkomensafhankelijke deel o.a. het inkomen, vermogen en huishoudsamenstelling van toepassing op de bepaling van (hoogte) recht.</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i></p> <p><u>Algemeen:</u> Eén inkomensafhankelijke regeling (en daarmee één loket) is voor de burger een vereenvoudiging. Voor Toeslagen zit echter de complexiteit in de nieuwe processen die moeten worden ingericht voor het bepalen van recht op kinderbijslag (lees 'de eerste toetsing'), behandelsoort en woonland. Dit zijn processen die nu bij de SVB zijn belegd. Het is voor Toeslagen (nog) niet mogelijk om een gedetailleerde inschatting te maken welke impact dit heeft, wat de kosten zijn, hoe veel IV-dagen dit gaat kosten en in welke termijn dit gehele proces is te implementeren. Daarvoor is extra onderzoek nodig. De eerste toetsing zou bijvoorbeeld niet ingewikkeld hoeven zijn als de huidige gegevensuitwisseling met de BRP wordt gebruikt. Dit is echter niet uitgewerkt in het fiche. Naar verwachting is implementatie binnen 2 jaar mogelijk na formalisatie van de wetgeving. Het is voor Dienst Toeslagen niet nieuw om een groot proces in te richten met veel gegevensuitwisseling, eerste aanvragen en het inrichten van nieuwe (IV-) processen. Tevens is het verlenen van extra dienstverlening en maatwerk leveren waar nodig één van de speerpunten van het huidige beleid.</p> <p><u>Variant 1:</u> Het basisbedrag (AKW) integreren in de WKB onder de AWIR-systematiek is een vereenvoudiging voor de burger. Interactie vindt enkel plaats met één loket. Dit maakt het voor de burger minder complex, zeker voor burgers in het buitenland die te maken hebben met (verschillende) behandelsoort(en) waarbij uitbetaling, verrekening en terugvordering kan plaatsvinden door Toeslagen en/of SVB incl. eventuele vragen, bezwaar, klacht of beroep.</p> <p>De tijdigheid van het toekennen in de maandelijkse systematiek zal toenemen met één kindregeling. De gerichtheid van de WKB blijft van kracht. Dit zorgt ervoor dat burgers met de laagste inkomens het meest worden ondersteunt in de kosten van het kind. Daarnaast wordt elke burger voorzien in de kosten voor de kinderen per maand in plaats van deels per maand (toeslagen) en deels per kwartaal (kinderbijslag).</p> <p>De doelgroep voor de WKB zal mogelijk vergroten van +/- 1,3 miljoen ouders naar +/- 1,9 miljoen ouders. Het zal afhankelijk zijn waar de inkomensgrens wordt gelegd waarbij het recht wordt bepaald tot een bepaald inkomen. Dit zal mogelijk een impact hebben op Dienst Toeslagen, maar is inpasbaar. Er zal meer interactie plaatsvinden op alle facetten, denk aan: telefonie, brieven, beschikkingen, vragen etc.</p> <p>Een groot voordeel van één kindregeling onder de AWIR-systematiek is om het niet-gebruik terug te dringen. Onder de huidige regelgeving hoeft de burger geen aanvraag te doen als alle gegevens beschikbaar zijn bij Dienst Toeslagen. Het</p>	<p>Eén regeling met basisbedrag en inkomensafhankelijke element is voor de burger minder complex, dan het huidige stelsel waarbij er twee regelingen zijn door twee uitvoerders. Door het inkomensafhankelijke component blijven burgers die de meeste financiële ondersteuning nodig hebben, dit ook krijgen.</p> <p>Het is voor Dienst Toeslagen goed uitvoerbaar om het huidige kindgebonden budget (en daarmee de bijbehorende parameters en rekenregels) uit te breiden met het budget van de kinderbijslag. Het is tevens een goede ontwikkeling om het niet-gebruik tegen te gaan en automatisch toe te kennen in de huidige AWIR-systematiek.</p> <p>De uitdaging zit niet in de populatie, bedragen, beschikkingen etc. maar zit in het nieuwe proces voor eerste aanvraag/toetsing van het recht en aanvragen vanuit het buitenland met de bijbehorende behandelsoorten. Het is onduidelijk welke begrippen en toetsing worden aangehouden om voor Dienst Toeslagen een goede inschatting te kunnen maken hoe lang het zal duren om te implementeren. Als voor de eerste toetsing de huidige gegevensuitwisseling met het BRP voldoende is, dan is het zeer goed uitvoerbaar. Het is echter niet beschreven in het fiche hoe dit proces eruit komt te zien. Naar verwachting is implementatie binnen 2 jaar mogelijk na formalisatie van de wetgeving.</p> <p>Het is voor Dienst Toeslagen niet nieuw om een groot proces in te richten met veel gegevensuitwisseling, eerste aanvragen en het inrichten van nieuwe (IV-) processen. Tevens is het verlenen van extra dienstverlening en maatwerk leveren waar</p>

	<p>recht op kinderbijslag is daar wel een vereiste, maar Dienst Toeslagen kan op basis van gegevens uit andere lopende toeslagen en gegevens van het Basis Registratie Personen (BRP) het recht automatisch bepalen voor een groot gedeelte van de populatie die recht heeft op het basisbedrag + inkomensafhankelijke gedeelte.</p> <p>Het grote onderscheid in variant 1 en 2 is dat bij variant 1 de voorschotsystematiek blijft en dat het inkomen op jaarbasis wordt vastgesteld in variant 1 en op maandbasis in variant 2. Het is nog niet duidelijk of er een onderscheid komt in het inkomens- en vermogensbegrip tussen variant 1 en 2. In de huidige systematiek is er een onderscheid tussen het schatten van inkomen door de burger en attenderen door Dienst Toeslagen op basis van de polisadministratie (variant 1) en het gebruik van de polisadministratie om het maandinkomen vast te stellen (variant 2).</p> <p>Naar verwachting zal in de varianten dat de uitvoering naar Dienst Toeslagen gaat de interactie toenemen vanwege de overgang van een nieuwe regeling en de omvang van de populatie. Op welk onderdeel exact dit zal zijn is op dit moment niet te bepalen. De omvang bepaalt de benodigde capaciteit en/of doorlooptijd. Dit moet blijken uit verdere uitwerkingen.</p> <p><u>Variant 2:</u> In deze variant wordt uitgegaan van afschaffen WKB onder de AWIR-systematiek. Het duurt gemiddeld 5 tot 7 jaar om een toeslag af te schaffen. Voor de burger kan dit complex zijn als er nog gegevens nodig zijn voor oude toeslagjaren, bezwaar/beroep loopt etc. Er blijven deze periode 2 stelsel naast elkaar bestaan bij verschillende uitvoeringsorganisaties.</p> <p>Voor beide varianten geldt dat burgers tot een bepaald inkomen recht hebben op één kindregeling en dat de gehele populatie recht heeft op een basisbedrag. Afhankelijk van de inkomens-/vermogensgrens en de afbouw is het voor nu nog onduidelijk of de huidige populatie recht houdt op het basisbedrag en of de huidige populatie die WKB ontvangt ook in de nieuwe inkomensafhankelijke regeling hetzelfde bedrag ontvangt. Dit is afhankelijk van de inkomensgrens en de marginale druk om in te kunnen schatten wat de gevolgen zijn.</p> <p><u>Variant 1 & 2:</u> 97% van de terugvorderingen bij de WKB komt door een foutief geschat inkomen in de voorschotfase. Dat wordt niet opgelost met dit fiche. Dit betekent overigens niet dat 97% van de populatie een terugvordering krijgt.</p> <p>In beide gevallen is er een inkomensbegrip waarbij er op basis van schatting (of een andere inkomensadministratie) een voorschot moet worden berekend. In de 2e variant is het mogelijk dat er voor burgers in vaste loondienst meer zekerheid is. Echter, door fluctuaties in het inkomen en wijzigingen die achteraf kunnen</p>	<p>nodig één van de speerpunten van het huidige beleid.</p> <p>De grote vraag is of dit fiche de huidige problematiek oplost. De toekenningszekerheid, de complexiteit, de (hoge) terugvorderingen en aanspraak op het doen-vermogen worden matig tot nihil opgelost. Het is voor Toeslagen uitvoerbaar, maar keuze omtrent het inkomensbegrip, de systematiek, vermogen, huishoudtype en het mogelijk in de toekomst afschaffen van de ALO-KOP hebben allemaal invloed op de mogelijke uitvoering van één kindregeling. Door het maandelijkse bedrag te verhogen met een basisbedrag is het eerder mogelijk om te verrekenen gedurende het toeslagjaar om terugvorderingen te voorkomen. Het is echter geen oplossing om voor meer stabiliteit te zorgen.</p> <p>Het is de vraag of de implementatie van de polisadministratie dit wel kan. Voor een volledige weging en de implicaties van het gebruik van de fiche wordt verwezen naar de weging van de fiche polisadministratie in het traject Toekomst Toeslagen.</p> <p>Afschaffen van WKB is in principe uitvoerbaar maar kost tenminste 2 jaar voorbereidingstijd en systemen moeten tenminste nog 5-7 jaar actief blijven voor de afwikkeling. Belangrijk is om de overgangperiode nader in kaart te brengen om te bezien welke gevolgen dit met zich meebrengt voor de uitvoering. Toeslagjaren die nog niet definitief zijn vastgesteld kunnen dan nog enkele jaren worden herzien en tegen alle beschikkingen is nog bezwaar en beroep mogelijk.</p>
--	---	--

plaatsvinden in de polisadministratie zijn herzieningen niet uit te sluiten. Daarbij is 1/3 van de populatie niet geholpen met de polisadministratie en heeft 2/3 van de burgers in het huidige stelsel geen problemen met het inschatten van het inkomen/vermogen. Voor het 'doen-vermogen' van de burger is dit geen verbetering. De burger is namelijk nog steeds verantwoordelijk voor het schatten van het inkomen en het aanvragen van de toeslag. Aanvulling met één van de andere fiches zou daar wel bij kunnen helpen (niet-gebruik, betere gegevensuitwisseling etc.).

Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid

Doelgroep wordt mogelijk groter, maar niet complexer in de handhaving. Er komt een extra bedrag vanuit de AKW naar de WKB wat er voor zorgt dat het gehele budget wordt vergroot. Qua handhaving verandert er niks.

Complexiteitsgevolgen

Variant 1:

Het is een vereenvoudiging van het stelsel. Niet zozeer voor het toeslagstelsel, maar wel voor de verschillende tegemoetkomingen vanuit de overheid in de kosten voor het kind. Het is daarmee een vereenvoudiging voor de burger. Het is echter ook een vereenvoudiging voor de uitvoering, want grootschalige gegevensuitwisseling hoeft niet meer plaats te vinden. Hetzelfde geldt voor de buitenlandse aanvragen waarbij de anticumulatie en ook de verschillende uitbetalingen en invorderingen een knelpunt zijn in de huidige uitvoering tussen SVB en TSL. Hoe exact de aanvragen uit het buitenland eruit zien in deze nieuwe variant is onduidelijk in het fiche. Hetzelfde geldt voor de anticumulatie waarbij ook rekening moet worden gehouden met kinderopvangtoeslag. Het is nu onduidelijk welke invloed dit heeft, maar anticumulatie zal hoe dan ook nog steeds van toepassing zijn bij één uitvoerder.

Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen

Variant 1:

Het ingewikkeldste element van deze variant is het inkomensafhankelijke gedeelte. Voor Toeslagen is dit element reeds gebouwd en is het staande praktijk om een inkomensafhankelijke regeling uit te voeren. Het ophogen van de WKB met het AKW gedeelte (= basisbedrag) is enkel een aanpassing van de parameters. Waar de uitdaging voor Toeslagen ligt qua uitvoering is de eerste toetsing en zijn de aanvragen en beoordelingen van burgers in het buitenland. Dit is afhankelijk van de definities en uitwerking hoe dit moet plaatsvinden. In deze variant wordt niet meer gesproken over de verschillende behandelsoorten en verrekeringen (anticumulatie), wat voor de uitvoering een vereenvoudiging is. Het is echter niet in te schatten hoe veel tijd dit gaat kosten om te implementeren zonder meer detailinformatie. De verwachting is wel dat het gehele proces is te implementeren in 2 jaar tijd na formalisatie van de wetgeving. Voor wat betreft gegevens en IBG is het fiche niet gedetailleerd genoeg om impact te bepalen. Impact is naar verwachting groot.

	<p><u>Variant 2:</u> Het afschaffen van het kindgebonden budget kost tenminste 2 jaar voorbereidingstijd. Toeslagjaren die nog niet definitief zijn vastgesteld kunnen dan nog enkele (5) jaren worden herzien en tegen alle beschikkingen is nog bezwaar en beroep mogelijk. Het afhandelen van de lopende toeslagen kost tenminste 5 jaar. De huidige systemen blijven nog 5-7 jaar beschikbaar, na beëindiging van de laatste toeslag. Dit vraagt gedurende deze tijd een beperkte inzet van medewerkers.</p>	
--	--	--

Weging op de hand: Volledig inkomensafhankelijke tegemoetkoming aan ouders (beleids optie nr. 15)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant</i> In dit scenario komt er één inkomensafhankelijke regeling voor de tegemoetkoming in de kosten van kinderen i.p.v. AKW en WKB.</p> <p>Er zijn 3 varianten mogelijk, waarvan de eerste 2 worden gewogen in deze weging:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De AKW integreren in de WKB 2. De AKW inkomensafhankelijk maken en de WKB afschaffen. 3. Nieuwe regeling 	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i> <u>Algemeen:</u> Eén inkomensafhankelijke regeling (en daarmee één loket) is voor de burger een vereenvoudiging. Voor Toeslagen zit echter de complexiteit in de nieuwe processen die moeten worden ingericht voor het bepalen van recht op kinderbijslag (lees 'de eerste toetsing'), behandelsoort en woonland. Dit zijn processen die nu bij de SVB zijn belegd. Het is ook afhankelijk welke keuzes daarin worden gemaakt. Als de eerste toetsing een signaal vanuit het BRP is met de geboorte van het kind, dan is het voor Dienst Toeslagen zeer goed in te richten in de huidige processen en gegevensstromen. Dit is nu nog onduidelijk in het fiche. Het is voor Toeslagen daarom zeer lastig om een inschatting te maken welke impact dit heeft, wat de kosten zijn, hoe veel IV-dagen dit gaat kosten en in welke termijn dit gehele proces is te implementeren. Daarvoor is extra onderzoek nodig. Naar verwachting is implementatie binnen 2 jaar mogelijk na formalisatie van de wetgeving. Wat daarbij tevens van belang is, is dat bij de weging is uitgegaan dat de SUWI-regelgeving komt te vervallen als AKW wordt geïntegreerd in de WKB waardoor AWIR-regelgeving leidend is.</p> <p><u>Variant 1:</u> De AKW integreren in de WKB is een vereenvoudiging voor de burger. Interactie vindt enkel plaats met één loket. Dit maakt het voor de burger minder complex, zeker voor burgers in het buitenland die te maken hebben met (verschillende) behandelsoort(en) waarbij uitbetaling, verrekening en terugvordering kan plaatsvinden door Toeslagen en/of SVB.</p> <p>De gerichtheid van de WKB blijft van kracht. Dit zorgt ervoor dat burgers met de laagste inkomens het meest worden ondersteunt in de kosten van het kind. Daarnaast wordt elke burger voorzien in de kosten voor de kinderen per maand in plaats van deels per maand (toeslagen) en deels per kwartaal (kinderbijslag).</p> <p>De doelgroep voor de WKB zal mogelijk vergroten van +/- 1,3 miljoen ouders naar +/- 1,9 miljoen ouders. Het zal afhankelijk zijn waar de inkomensgrens wordt gelegd waarbij het recht wordt bepaald tot een bepaald inkomen. Dit zal mogelijk een impact hebben op Dienst Toeslagen, maar is inpasbaar. Er zal meer interactie plaatsvinden op alle facetten, denk aan: telefonie, brieven, beschikkingen, vragen etc.</p> <p>Het grote onderscheid in variant 1 en 2 is dat bij variant 1 de voorschotsystematiek blijft en dat de huishoudsamenstelling van kracht blijft (Awir- vs. SUWI-regelgeving). Een alleenstaande ouder heeft daardoor nog wel recht op de ALO-kop. Dit is voor de gerichtheid om alleenstaande ouders extra inkomensondersteuning te geven. Onduidelijk is of er een onderscheid komt in het inkomens- en vermogensbegrip tussen variant 1 en 2 en of er een andere</p>	<p>Eén inkomensafhankelijke regeling is voor de burger minder complex. Door het inkomensafhankelijke component blijven burger die de meeste financiële ondersteuning nodig hebben, dit ook krijgen.</p> <p>Het is voor Dienst Toeslagen goed uitvoerbaar om het huidige kindgebonden budget (en daarmee de bijbehorende parameters en rekenregels) uit te breiden met het budget van de kinderbijslag.</p> <p>De uitdaging zit niet in de populatie, bedragen, beschikkingen etc. maar zit in het nieuwe proces voor eerste aanvraag/toetsing van het recht en aanvragen vanuit het buitenland met de bijbehorende behandelsoorten. Het is onduidelijk welke begrippen en toetsing worden aangehouden om voor Dienst Toeslagen een goede inschatting te kunnen maken hoe lang het zal duren om te implementeren. Als voor de eerste toetsing de huidige gegevensuitwisseling met het BRP voldoende is, dan is het zeer goed uitvoerbaar. Het is echter niet beschreven in het fiche hoe dit proces eruit komt te zien. Naar verwachting is implementatie binnen 2 jaar mogelijk na formalisatie van de wetgeving.</p> <p>De grote vraag is of dit fiche de huidige problematiek oplost. De toekenningszekerheid, de complexiteit, de (hoge) terugvorderingen en aanspraak op het doen-vermogen worden matig tot nihil opgelost. Het is voor Toeslagen uitvoerbaar, maar keuze omtrent het inkomensbegrip, de systematiek, vermogen, huishoudtype en het mogelijk in de toekomst afschaffen van de ALO-KOP hebben allemaal invloed op de mogelijke uitvoering van één kindregeling.</p>

	<p>systematiek komt bij variant 2. Op basis van de huidige informatie in het fiche moet worden aangenomen dat er niks verandert aan de huidige systematiek van de AKW. Dit zou bij variant 2 kunnen betekenen dat de burger niet meer in het heden (of zelfs vooraf) inkomensondersteuning krijgt in de dagelijkse kosten van het kind. Tevens is een nieuwe administratie nodig.</p> <p>Naar verwachting zal in de varianten dat de uitvoering naar Dienst Toeslagen gaat de interactie toenemen vanwege de overgang van een nieuwe regeling en de omvang van de populatie. Op welk onderdeel exact dit zal zijn is op dit moment niet te bepalen. De omvang bepaalt de benodigde capaciteit en/of doorlooptijd. Dit moet blijken uit verdere uitwerkingen.</p> <p><u>Variant 2:</u> In deze variant wordt uitgegaan van afschaffen WKB en de AKW volledig inkomensafhankelijk uit te voeren. In deze variant komt het basisbedrag voor kinderbijslag te vervallen en krijgen ouders tot een bepaald inkomen enkel nog een tegemoetkoming. Het is onduidelijk welk inkomensbegrip, vermogen, huishoudbegrip en partnerbegrip zal gelden.</p> <p>Het duurt gemiddeld 5 tot 7 jaar om een toeslag af te schaffen. Voor de burger kan dit complex zijn als er nog gegevens nodig zijn voor oude toeslagjaren, bezwaar/beroep loopt etc. Er blijven deze periode 2 stelsel naast elkaar bestaan bij verschillende uitvoeringsorganisaties.</p> <p>Voor beide varianten geldt dat burgers tot een bepaald inkomen recht hebben op één kindregeling. Dit betekent dat ouders met een hoger inkomen geen basisbedrag (kinderbijslag) meer ontvangen. Dit is afhankelijk van de inkomensgrens en de marginale druk om in te kunnen schatten wat de gevolgen zijn.</p> <p><u>Variant 1 & 2:</u> 97% van de terugvorderingen bij de WKB komt door een foutief geschat inkomen in de voorschotfase. Dat wordt niet opgelost met dit fiche. In beide gevallen is er namelijk een inkomensbegrip waarbij er op basis van schatting (of een andere inkomensadministratie) een voorschot moet worden berekend. Voor het 'doen-vermogen' van de burger is dit geen verbetering. De burger is namelijk nog steeds verantwoordelijk voor het schatten van het inkomen en het aanvragen van de toeslag. Aanvulling met één van de andere fiches zou daar wel bij kunnen helpen (niet-gebruik, betere gegevensuitwisseling etc.).</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i> Doelgroep wordt mogelijk groter, maar niet complexer in de handhaving. Er komt een extra bedrag vanuit de AKW naar de WKB wat ervoor zorgt dat het gehele budget wordt vergroot.</p>	<p>Afschaffen van WKB is in principe uitvoerbaar maar kost tenminste 2 jaar voorbereidingstijd en systemen moeten tenminste nog 5-7 jaar actief blijven voor de afwikkeling. Belangrijk is om de overgangperiode nader in kaart te brengen om te bezien welke gevolgen dit met zich meebrengt voor de uitvoering. Toeslagjaren die nog niet definitief zijn vastgesteld kunnen dan nog enkele jaren worden herzien en tegen alle beschikkingen is nog bezwaar en beroep mogelijk.</p>
--	--	---

Complexiteitsgevolgen

Variant 1:

Het is een vereenvoudiging van het stelsel. Niet zozeer voor het toeslagstelsel, maar wel voor de verschillende tegemoetkomingen vanuit de overheid in de kosten voor het kind. Het is daarmee een vereenvoudiging voor de burger. Het is echter ook een vereenvoudiging voor de uitvoering, want grootschalige gegevensuitwisseling hoeft niet meer plaats te vinden. De huidige buitenlandproblematiek (toepassing EU-verordening en rol van het buitenland) met uitbetalen, anticumulatie en terugvorderen wordt met dit fiche deels opgelost, omdat er sprake is van één uitvoerder. Dit is een positieve ontwikkeling. Afhankelijk daarbij wel is of de kinderopvangtoeslag blijft bestaand, want deze is ook een onderdeel van de anticumulatie. Het blijft een ingewikkeld proces wat veel capaciteit kost, maar de huidige problematiek m.b.t. invordering wordt door één uitvoerder opgelost als de KOT ook niet meer zou bestaan of dat de regeling door Toeslagen wordt uitgevoerd. Hoe exact de aanvragen uit het buitenland eruit zien in deze nieuwe variant is onduidelijk in het fiche. Hetzelfde geldt voor de anticumulatie. Het is nu onduidelijk welke invloed dit heeft, maar anticumulatie zal hoe dan ook nog steeds van toepassing zijn bij één uitvoerder.

Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen

Variant 1:

Het ingewikkeldste element van deze variant is het inkomensafhankelijke gedeelte. Voor Toeslagen is dit element reeds gebouwd en is het staande praktijk om een inkomensafhankelijk regeling uit te voeren. Het ophogen van de WKB met het AKW-gedeelte is enkel een aanpassing van de parameters. Waar de uitdaging voor Toeslagen ligt qua uitvoering is de eerste toetsing en zijn de aanvragen en beoordelingen van burgers in het buitenland. Dit is afhankelijk van de definities en uitwerking hoe dit moet plaatsvinden. In deze variant wordt niet meer gesproken over de verschillende behandelsoorten en verrekeningen (anticumulatie), wat voor de uitvoering een vereenvoudiging is. Het is echter niet in te schatten hoe veel tijd dit gaat kosten om te implementeren zonder meer detailinformatie. Wat wel duidelijk is, is dat er gegevensstromen moeten worden opgeruimd en dat er aanpassingen nodig zijn van bedrijfsregels. Voor wat betreft gegevens en IBG is het fiche niet gedetailleerd genoeg om impact te bepalen. Impact is naar verwachting groot.

Variant 2:

Het afschaffen van het kindgebonden budget kost tenminste 2 jaar voorbereidingstijd. Toeslagjaren die nog niet definitief zijn vastgesteld kunnen dan nog enkele (5) jaren worden herzien en tegen alle beschikkingen is nog bezwaar en beroep mogelijk. Het afhandelen van de lopende toeslagen kost tenminste 5 jaar. De huidige systemen blijven nog 5-7 jaar beschikbaar, na beëindiging van de laatste toeslag. Dit vraagt gedurende deze tijd een beperkte inzet van medewerkers. Voor het nieuwe proces is een nieuwe gegevensuitwisseling tussen de SVB en Belastingdienst noodzakelijk en heeft dit impact op IV Belastingdienst (gegevens).

Weging op de hand: Basisbehoeftentoeslag (beleids optie nr. 16)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>Samenvoegen van bestaande toeslagen in 1 basisbehoefte toeslag. Met een gezamenlijk afbouwtraject en het loslaten van grondslagen is het streven het stelsel te vereenvoudigen. Verschillende toeslagen worden verdeeld in componenten en aanvraag wordt gelijktijdig gedaan.</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven</i></p> <p>De contactmomenten met burgers die meerdere toeslagen ontvangen worden beperkt. Daartegenover staat dat burgers bij een aanvraag ook bevraagd worden over componenten waar ze mogelijk geen recht op hebben (e.g. burgers zonder kinderen).</p> <p>Daarbij wordt het lastiger om (wijzigings)beschikkingen bondig en overzichtelijk vorm te geven, ook irrelevante componenten dienen te worden toegelicht. Mogelijk wordt het daardoor voor burgers minder inzichtelijk welke invloed wijzigingen in hun persoonlijke situatie hebben op de hoogte van hun toeslagen.</p> <p>Dit zou voorkomen kunnen worden door burgers direct te laten kiezen op welke componenten de aanvraag ziet en van welke componenten af kan worden gezien. In die zin zou er niet veel aangepast worden aan de huidige systematiek, maar zou enkel de mogelijkheid tot samenvoegen van beschikkingen/betalings en dus interactie met burgers die minder toeslagen ontvangen worden verkleind.</p> <p><i>Doenvermogenaspecten</i></p> <p>Het beroep op het doenvermogen van burgers verschilt per doelgroep. Burgers die binnen de huidige systematiek enkel voor één van de toeslagen in aanmerking komen, worden nu ook geconfronteerd met vragen of zij wel/niet voor de andere toeslagen (componenten) in aanmerking komen.</p> <p>Burgers die binnen de huidige systematiek meerdere toeslagen ontvangen, kunnen dit met de nieuwe systematiek in één keer verwerken, waarmee de aanvraag makkelijker wordt gemaakt en deze iets minder vraagt van de burger. Daarbij komt wel dat grotendeels dezelfde informatie aangeleverd dient te worden als nu het geval</p> <p>Doordat de koppeling met specifieke toeslagen ontbreekt, kunnen burgers mentaal de bijdragen minder goed verbinden met de specifieke doelen zoals huur en zorg. Om te voorkomen dat het geld te vroeg of aan andere doelen wordt uitgegeven, wat kan leiden tot schuldenproblematiek, is goede communicatie en dienstverlening cruciaal.</p> <p>Het feit dat de toeslag op minder grondslagen gebaseerd wordt, zou het stelsel eenvoudiger maken. Desondanks blijft de toeslag een voorschot, de burger blijft verantwoordelijk voor het juist en tijdig doorvoeren van wijzigingen. Hiermee blijven terugvorderingen en nabetalings bestaan. Het aantal terugvorderingen kan door het harmoniseren en loslaten van grondslagen wel in aantal en in hoogte afnemen.</p>	<p>De voorgestelde maatregel leidt tot complexe systeemwijzigingen. Naar verwachting blijft soortgelijke problematiek bestaan als binnen het huidige toeslagenstelsel.</p> <p>Vanuit burgerperspectief blijft het een inkomensafhankelijke toeslag die als voorschot wordt uitbetaald met de bijbehorende mentale lasten en het risico op terugvorderingen en nabetalings. Daarnaast zou het op onderdelen voor burgers met een lager doenvermogen zelfs complexer kunnen zijn omdat zij de toeslag niet kunnen toedelen aan het doel waarvoor het wordt uitgekeerd.</p> <p>De maatregel maakt het stelsel iets eenvoudiger, ten koste van de gerichtheid. De maatregel biedt geen oplossing voor de fundamentele problematiek van terugvorderingen.</p> <p>De uitvoering van dit voorstel brengt risico's voor de interactie en communicatie met burgers. Door de integratie van de toeslagen worden veranderingen in de hoogte van de toeslag lastiger uitlegbaar en veel minder voorspelbaar.</p> <p>De samenvoeging levert burgers beperkt voordelen op, in verhouding tot de omvang van de wijziging. Vraag is of de moeilijkheden in communicatie en exporteerbaarheid en de benodigde investeringen, hiertegen opwegen.</p> <p>De voordelen van de maatregel berusten grotendeels op het harmoniseren en vereenvoudigen van grondslagen, hiervoor is het samenvoegen van de toeslagen niet noodzakelijk.</p>

	<p>De vereenvoudiging van de grondslagen, harmonisatie en één aanvraagproces kan ervoor zorgen dat niet-gebruik afneemt, doordat burgers het systeem beter begrijpen. Niet-gebruik uit angst voor terugvorderingen blijft ongewijzigd, de voorschotsystematiek blijft bestaan.</p> <p>Om het proces voor burgers daadwerkelijk te versimpelen, zou toeslagen moeten beschikken over contra-informatie op basis waarvan gegevens uit een aanvraag geautomatiseerd kunnen worden gevuld, of in ieder geval direct wordt herkend voor welke componenten een burger wel/niet in aanmerking komt. Denk daarbij aan een huurregister met huurprijzen. Voor het huurregister bestaat een separaat fiche en heeft langere doorlooptijd.</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i> Het aantal grondslagen waarop dient te worden gecontroleerd wordt minder. Huidige handhavingsprocessen kunnen hiervoor worden gebruikt. Exacte doorwerking moet nader bepaald worden.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i> Afhankelijk hoe om wordt gegaan met aanvragen voor toeslagen, zullen deze in samenhang moeten worden aangevraagd en over worden gecommuniceerd. Dit maakt het lastiger in de communicatie naar de burger.</p> <p>Een vereenvoudiging van grondslagen maakt het voorstel eenvoudiger uitvoerbaar. Omdat de toeslag uit verschillende componenten wordt opgebouwd, bestaat het risico dat deze optie bij nadere uitwerking aanloopt tegen dezelfde knelpunten als de huishoudentoeslag⁴ welke destijds is beoordeeld.</p> <p>Het afbouwtraject van de basisbehoefte toeslag wordt inkomensafhankelijk afgebouwd vanaf één afbouwpunt (inkomensniveau) met dezelfde uniforme afbouwfactor, onafhankelijk van het aantal componenten dat iemand heeft. De parabolische functie van de huidige huurtoeslag wijkt hiervan het meest af, dit betekent dat daar een grote wijziging zal plaatsvinden in de berekening van de huurtoeslag.</p> <p>De samenvoeging van de toeslagen heeft gevolgen voor de exporteerbaarheid van bepaalde toeslagen. Om te voorkomen dat samenvoegen zou leiden tot een toename van export, zouden in de vormgeving verschillende componenten moeten worden onderscheiden (zorg, ouder, kind). Hetgeen de complexiteit voor de uitvoering verhoogt en het geheel voor burgers moeilijk uitlegbaar maakt. In de wegging is daarom getoetst op de bestaande wijze van exporteerbaarheid.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i> Voor dit voorstel is het noodzakelijk dat het opdrachtgeverschap vanuit één ministerie verloopt ditzelfde geldt voor de budgettaire afhandeling. Het is</p>	<p>Het samenvoegen van de toeslagen heeft een effect op de exporteerbaarheid van toeslagen. Het beperken van de effecten op de exporteerbaarheid brengt complexiteitsrisico's met zich mee voor de uitvoering. Tegelijkertijd maakt het de regeling moeilijk uitlegbaar voor burgers. Bij deze wegging is er van uit gegaan dat de exporteerbaarheid niet wijzigt ten overstaan van de bestaande praktijk. Mocht dit wijzigen dan moet dit nader onderzocht worden.</p>
--	---	---

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 31066, nr. 99 d.d. 14 april 2014

	<p>ondoenlijk om de bestanddelen terug te rekenen naar bijdragen vanuit de verschillende departementen.⁵</p> <p>In de opstartfase wordt daarnaast veel impact verwacht in het herschrijven van brieven en beschikkingen. Systeemtechnisch moeten er ook archiveringszaken worden aangepast, aangezien geen losse communicatie plaatsvindt per component of beschikkingen worden gemaakt.</p> <p>De impact op IV is groot. Er moet een nieuwe regeling worden ingericht met een aangepast portaal en app, aangepaste kantoorvoorzieningen, nieuwe beslisregels, beschikkingen, toezicht en een nieuwe uitbetaalstroom). Een eerste weging van de impact is in de bandbreedte 2000 IV dagen, omgeven van grote onzekerheden. De impact kan beter worden bepaald als het fiche verder is uitgewerkt en duidelijk is welke componenten en grondslagen vereist zijn in de nieuwe toeslag en welke nieuwe externe gegevensstromen moeten worden ingericht. Ook is nodig dat er meer duidelijkheid is over het afbouwtraject.</p> <p>Verwachte implementatietermijn is daarom nog moeilijk te schetsen. In eindrapportage alternatieven toeslagen is uitgegaan van een ruime implementatietermijn van tenminste en in bandbreedte: 5-10 jaar.⁶</p>	
--	---	--

---

5 Wegingen op de hand, IBO Toeslagen deel 1.

6 Wegingen op de hand, eindrapportage alternatieven toeslagen.

Weging op de hand: Gebruik van polisadministratie om inkomen in te schatten (beleids optie nr. 17)

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>De Polisadministratie is een register waarin de meeste Nederlandse inkomstgegevens worden opgeslagen. Hieronder vallen de arbeidsvergoedingen van werkgevers aan werknemers, maar ook bijvoorbeeld sociale uitkeringen, lijfrentes en pensioenen. Al deze gegevens worden per tijdvak aangeleverd via de loonaangifte en opgeslagen in de Polisadministratie. Deze gegevens vormen na afloop van het kalenderjaar ook de basis voor de loongegevens in de vooringevulde aangifte, op basis waarvan het verzamelinkomen wordt vastgesteld voor de IB en de toeslagen.</p> <p>De grondslag inkomen wordt vastgesteld op basis van een verzamelinkomen vóór aftrekposten i.p.v. het huidige verzamelinkomen ná aftrekposten. Dit bevat het box I inkomen vóór aftrek, hieronder vallen de arbeidsvergoedingen van werkgevers aan werknemers, winst uit onderneming, inkomsten als freelancer, sociale uitkeringen, lijfrentes en pensioenen; box 2 en box 3 inkomen.</p> <p>De andere grondslagen blijven ongewijzigd. De toeslagen worden vastgesteld en uitgekeerd door Dienst Toeslagen.</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven, incl. doenvermogenaspecten</i></p> <p>Voor een groep burgers die enkel inkomen ontvangen uit loondienst in box 1, dat onderdeel is van de polisadministratie, kan op basis van het inkomen meer zekerheid worden geboden over het recht op de toeslag. Sterke schommelingen in het voorschotbedrag worden door gebruik van het 3-maands gemiddelde verkleind. Terugvorderingen op basis van het inkomen kunnen voor deze groep nog wel ontstaan wanneer er aan het einde van het jaar blijkt dat toch inkomen buiten de polisadministratie is ontvangen of er foutieve bedragen zijn opgenomen in de polisadministratie.</p> <p>Het inkomen is bij de zorgtoeslag en WKB in 96% en bij de huurtoeslag in 81% van de gevallen vrijwel zeker de reden van de terugvordering. Bij de KOT is het inkomen in 83% onderdeel van beschikking en in 59% de enige reden. Deze maatregel biedt met name voor burgers die gedurende het jaar wisselende inkomens hebben uit arbeid meer zekerheid t.o.v. het huidige stelsel. Zij worden ontlast doordat ze geen inkomensgegevens hoeven door te geven. De maatregel biedt voor de groep die een stabiel inkomen heeft gedurende het jaar ook meer zekerheid, maar deze groep ondervindt binnen de huidige systematiek ook al minder problemen. Het vaker vaststellen van de hoogte van de toeslag o.b.v. het inkomen vraagt om additionele communicatie en interactie richting burgers.</p> <p>Voor burgers die (ook) inkomen ontvangen buiten de polisadministratie biedt deze maatregel geen verbetering. Voor deze groep is het inkomen pas langer na afloop van het toeslagjaar beschikbaar via de inkomstenbelasting. Op basis van enkel de polisadministratie bestaat daarbij de kans dat gedurende het jaar te veel toeslag wordt uitgekeerd dat na afloop van het jaar moet worden teruggevorderd. Voor deze groep blijft het huidige stelsel bestaan en moet daar tijdig een beroep op worden gedaan. Burgers die in eerdere jaren al inkomen buiten de polisadministratie ontvingen hoeven geen additionele actie te ondernemen; Toeslagen stelt automatisch op basis van de laatst bekende IB-aangifte vast dat zij binnen de huidige systematiek vallen. Burgers die op basis hiervan geen inkomen buiten de polisadministratie hadden, maar dit wel hebben in het huidige toeslagjaar, dienen dit zelf aan te geven bij de aanvraag (voor de huidige systematiek). Burgers die lopende de aanvraag (ook) inkomen buiten de polisadministratie gaan verdienen, moeten deze wijziging bij Toeslagen doorgeven. Zij dienen juist ten opzichte van nu extra stappen te ondernemen om een tegemoetkoming te ontvangen die bij hun persoonlijke situatie past. Het is een optie dat Toeslagen o.b.v. informatie uit bijv. de omzetbelasting burgers attendeert op het feit dat zij mogelijk gebruik moeten maken van de huidige systematiek. Hoewel voor een groep het gebruik van het nieuwe inkomensbegrip zekerder wordt, kan dit in de communicatie niet zo worden gesteld, burgers moeten wijzigingen in inkomen buiten de polisadministratie nog steeds tijdig doorgeven.</p>	<p>De complexiteit voor de uitvoering en daarmee de uitvoeringslasten nemen toe. Twee bronnen om inkomen te bepalen naast elkaar is hanteerbaar.</p> <p>Vaststelling op basis van het verzamelinkomen vóór aftrekposten geeft de mensen met enkel inkomen binnen de polisadministratie meer zekerheid over de hoogte van hun toeslag, omdat uitgegaan kan worden van een vastgesteld inkomensbegrip.</p> <p>Voor een grote groep huishoudens wordt het risico op terugvorderingen als gevolg van wijzigingen in het inkomen uit de polisadministratie verkleind. Tegelijk kan pas definitieve zekerheid worden geboden als de Belastingdienst het verzamelinkomen heeft vastgesteld, omdat pas dan duidelijk is of ook inkomen is gegenereerd dat buiten de polisadministratie valt. Dit betreft met name burgers die gedurende het jaar te maken krijgt met wisselende inkomens of juist meerdere dienstverbanden. Eventuele terugvorderingen als gevolg van andere grondslagen (zoals bij KOT het aantal opvanguren) blijven bestaan.</p> <p>Deze zekerheid kan grotendeels ook geboden worden via attenderen en muteren in het huidige stelsel zonder aanpassing van het inkomensbegrip.</p> <p>Burgers die (ook) inkomen buiten de polisadministratie ontvangen zullen gebruik moeten maken van de huidige systematiek om het inkomen te schatten. Voor hen levert deze optie geen verbetering op en bestaat de kans dat enkel op basis van de polisadministratie te veel toeslag wordt uitgekeerd, leidende tot terugvorderingen.</p>

	<p>Vraag is hoe om wordt gegaan met wijzigingen die ontstaan na het definitief vaststellen van het inkomen binnen en buiten de polisadministratie. In de huidige systematiek is deze nog 5 jaar aan herziening onderhevig en kunnen dus toch nog terugvorderingen ontstaan.</p> <p>Voor beide groepen geldt dat het risico op terugvorderingen op basis van overige grondslagen onverminderd bestaan. Zoals ook in de beschrijving van het toeslagenstelsel eerder naar voren is gekomen zitten juist in deze overige grondslagen de risico's op de hoogste terugvorderingen. Vraag is dan in hoeverre deze maatregel daadwerkelijk de geschetste fundamentele problematiek adresseert.</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i> De handhaafbaarheid hangt nauw samen met het gebruik van de huidige systematiek. De handhaafbaarheid voor de groep burgers die gebruik kan maken van de polisadministratie-systematiek neemt toe. Handhaving kan plaatsvinden aan de hand van de beschikbare gegevens.</p> <p>De handhaafbaarheid van de huidige systematiek is vergelijkbaar met nu. Zekerheid kan burgers, evenals in de huidige systematiek, pas worden geboden wanneer het inkomen is vastgesteld door de Belastingdienst. Dit aangezien pas achteraf blijkt of een burger gedurende het jaar inkomen gegenereerd dat buiten de polisadministratie valt.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i> Er wordt overall een toename in de complexiteit verwacht.</p> <p>De complexiteit voor de uitvoering neemt af voor de groep burgers die gebruik maakt van de polisadministratie-systematiek, doordat de inkomensgegevens met één maand vertraging beschikbaar zijn kan eerder een voorlopig inkomen worden gebruikt. Tegelijk moet de uitvoering alert zijn dat daadwerkelijk geen sprake is van inkomen buiten de polisadministratie. Het inkomen wordt met deze maatregel gebaseerd op het SUWI-inkomen. Dit is nieuw voor Dienst Toeslagen en vergt aanpassing van de systemen. In het kader van harmonisatie sluit het wel beter aan op de sociale zekerheid.</p> <p>Tegelijkertijd blijft ook de huidige systematiek om inkomen te schatten behouden en hierdoor ook dezelfde complexiteit. Ondanks de afname van de complexiteit bij de groep die niet gebruik maakt van het vangnet, neemt de complexiteit voor de uitvoering toe gegeven de twee systematieken en additionele grondslag.</p> <p>Om daadwerkelijk de zekerheid te creëren die wordt beoogd, moeten toeslagen afhangen van het vastgestelde inkomen. Dit betekent zoals eerder geschetst dat een toeslagjaar en belasting/kalenderjaar uit elkaar moeten gaan lopen. Dit</p>	
--	---	--

	<p>verkleint de begrijpelijkheid van de systematiek, zeker als overige grondslagen wel in de actualiteit worden vastgesteld.</p> <p>Periodiciteit van berekening; het inkomen middelen zodat de fluctuatie in de voorschotten beperkt wordt.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Maandelijks berekenen op basis van de 12 laatst bekende maanden b) Twee keer per jaar berekenen op basis van de 12 laatste bekende maanden c) Per maand berekend op basis van de 3 laatst bekende maanden <p>Lijkt ook gevolgen te hebben in de verstrekkingssystemen, al is op dit moment onvoldoende duidelijk welke wijzigingen doorgevoerd dienen te worden en welke impact daarmee samenhangt.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i></p> <p>De polisadministratie is niet opgesteld met het doel gebruikt te worden in berekeningen van Toeslagen. Dit betekent dat de gegevens niet voor alle (potentieel) toeslaggerechtigden een volledig en accuraat beeld zullen geven van het inkomen. Daarnaast zijn de gegevens in de polisadministratie ook aan wijzigingen onderhevig, als gevolg van correcties die door de werkgever worden aangebracht in reeds ontvangen loongegevens.</p> <p>Twee bronnen om inkomen te bepalen naast elkaar is hanteerbaar.</p> <p>De benodigde additionele personele capaciteit wordt geschat op 50-100 fte. Indien de huidige systematiek een grote toestroom krijgt kan het niet meer handhaafbaar zijn; dit is een optie door de groei van het aantal ZZP'ers. IV impact moet later bepaald worden, op het moment verdere invulling is gegeven aan hoe de polisadministratie precies gehanteerd dient te worden.</p> <p>Met name het meermaals vaststellen van de hoogte van de toeslag. Tevens moet een nieuwe gegevensstroom vanuit de polis administratie worden gekoppeld aan de systemen van de Belastingdienst en Dienst Toeslagen. Dienst Toeslagen is afhankelijk van de administratie van de inkomensgegevens van de Belastingdienst. Afhankelijk van of de Belastingdienst deze volgens de nieuwe definitie kunnen opleveren, moet ofwel bij de Belastingdienst of bij Dienst Toeslagen een herberekening worden gerealiseerd op het bestaande inkomensgegeven. Gegeven dat dit omvangrijke en complexe aanpassingen zijn van de werkprocessen en systemen van Dienst Toeslagen en/of de Belastingdienst, dient rekening gehouden te worden met een lange implementatietermijn.</p>	
--	--	--

Weging op de hand: Vastgesteld inkomen door middel van T-2 met vangnet bij Dienst Toeslagen (beleids optie nr. 18)

A1. Harde grens inkomensdaling, harde grens tussen de 10% en 20%

A2. Geen grens inkomensdaling en automatische nabetalings

Fiche A1. Harde grens inkomensdaling, vaste grens tussen de 10% en 20%

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>Het recht op Toeslagen wordt in beginsel vastgesteld o.b.v. het vastgestelde inkomen en vermogen twee jaar eerder (T-2). Periodiciteit van de overige grondslagen voor het recht op toeslagen blijven onveranderd en worden in de actualiteit (T) vastgesteld. Burgers waarvan nog geen T-2 inkomen is vastgesteld, moeten hun inkomen schatten en gaan daarmee het vangnet in. Voor hen kan geen harde grens worden gehanteerd.</p> <p>Voor burgers waarvoor de tegemoetkoming op basis van het T-2 inkomen niet toereikend is, wordt een vangnet ingesteld. Om hier gebruik van te kunnen maken moet iemand een forse inkomensdaling hebben in jaar T ten opzichte van jaar T-2 (n.t.b. vaste grens van tussen de 10-20%). De burger dient o.b.v. eigen inschatting een aanvraag te doen voor het vangnet. Indien na afloop van het jaar wordt</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven, incl. doenvermogenaspecten</i></p> <p>Voor een groep burgers waarvoor een tegemoetkoming op basis van T-2 toereikend is, omdat zij niet met een forse inkomensdaling te maken krijgen in T (ca. 85-95%⁷) en waarvoor een T-2 inkomen bekend is (ca. 80-90%), kan op basis van het inkomen meer zekerheid worden geboden over het recht op de toeslag. Dit betreft dan ca. 65-90% van de doelgroep, sterk afhankelijk van de conjunctuur. Terugvorderingen op basis van het inkomen kunnen enkel nog ontstaan wanneer er een wijziging in de huishoudsamenstelling plaatsvindt of het vastgestelde inkomen wordt herzien, nadat het voorschot is uitgekeerd. Het inkomen is bij de zorgtoeslag en WKB in 96% en bij de huurtoeslag in 81% van de gevallen vrijwel zeker de reden van de terugvordering. Bij de KOT is het inkomen in 83% onderdeel van beschikking en in 59% de enige reden⁸. Door zekerheid in het inkomen betekent T-2 voor burgers met een stabiel inkomen over de jaren heen meer zekerheid en zij worden ontlast doordat ze geen inkomensgegevens hoeven door te geven. Deze groep ondervindt binnen de huidige systematiek echter ook al minder problemen, omdat het inkomen makkelijker geschat kan worden.</p> <p>Voor burgers die te maken krijgen met een forse inkomensdaling (vanaf 10-20%) is een vangnet beschikbaar. De omvang van deze groep mensen is sterk conjunctuurafhankelijk. Bij een vaste grens van 20% is uit eerder onderzoek gebleken dat tussen 5-15% van de burgers aanspraak zouden maken op het vangnet vanuit een inkomensdaling, inclusief de burgers waarvoor geen T-2 inkomen bekend is resulteert dat in 600.000 tot 2,5 mln. burgers die op basis daarvan aanspraak maken op het vangnet. Burgers zijn zelf verantwoordelijk voor de aanvraag van het vangnet en de juistheid van de gegevens. Voor deze burgers blijft het huidige systeem met aanvraag, voorlopige toekenning, voorschotten en verrekening na definitieve toekenning dus bestaan. Indien het inkomen met minder dan 20% is gedaald moet het volledige vangnet worden terugbetaald. Gegeven de harde grens is het risico op hogere terugvordering voor deze groep</p>	<p>Voor de groep die gebruik moet maken van het vangnet vormt T-2 geen verbetering en zelfs een verslechtering. Naar verwachting is dit de doelgroep die nu ook veelal te maken heeft met de huidige problematiek:</p> <p>Voor alle burgers geldt dat de actualiteit van de toeslag afneemt, met de oplossing T-2 + vangnet wordt de ingeslagen richting van afgelopen jaren om meer in de actualiteit te gaan werken losgelaten.</p> <p>De complexiteit voor de uitvoering en daarmee de uitvoeringslasten nemen toe. Het vangnet zonder controle of signalering vooraf en met directe honorering, zoals voorgesteld in dit fiche, is hanteerbaar voor ongeveer 1 miljoen burgers.</p> <p>Om een nieuw systeem in te richten zijn grote wijzigingen noodzakelijk die meerdere jaren in beslag nemen om uit te werken en te implementeren.</p>

⁷ O.b.v. eindrapportage toekomst toeslagen. Onderzoek gedaan toen gaf aan: *Voor de jaren 2015 (t) en 2013 (t-2) wijzen de berekeningen in de richting van 470.000 huishoudens en voor 2013 (t) en 2011 (t-2) (midden in de economische crisis) zelfs boven de 800.000. Aan de andere kant zijn in het huidige stelsel (gebaseerd op actueel inkomen) de toeslagen zelf sterk conjunctuurafhankelijk.* In percentage is dat dan 470.000 in 2015, totaal waren er toen ongeveer 7,3 mln toeslagen, ~5%; 800.000 in 2013, toen waren er 5,3 mln toeslagen. Grootste deel was toen zorgtoeslag (iets meer dan de helft), dus die uitfaseren verkleint het vangnet al met de helft. Tabel in de eindrapportage geeft meer inzicht.

⁸ Tussenrapportage toekomst toeslagen

<p>vastgesteld dat de inkomensdaling lager is dan het vastgestelde percentage dient de gehele verhoging terugbetaald te worden.</p>	<p>groter t.o.v. het huidige stelsel. Bovendien kan het aantrekkelijk worden voor deze groep burgers om het aantal gewerkte uren terug te schroeven als het risico bestaat de inkomensdaling (net) niet te halen.</p> <p>Burgers kunnen niet goed inschatten of zij onder de vangnetregeling vallen, zeker in het geval van onzekere (toekomstige) inkomsten. Uit onderzoeken blijkt dat een sterke inkomensdaling kan leiden tot verlaging van de mentale capaciteit, wat ertoe kan leiden dat deze burgers minder snel in actie komen of onbedoeld verkeerde informatie doorgeven. Zij dienen juist ten opzichte van de huidige systematiek extra stappen te ondernemen om een tegemoetkoming te ontvangen die bij hun persoonlijke situatie past. Zij moeten zelf een additionele aanvraag voor het vangnet doen waarbij zij niet enkel het huidige inkomen juist dienen in te schatten, wat in het huidige systeem als knelpunt geldt, maar ook een juiste schatting van het inkomen het jaar ervoor en een juiste berekening van de verwachte daling t.o.v. T-2.</p> <p>Burgers kunnen uit angst voor hoge terugvorderingen, gegeven de harde grens, geen gebruik maken van het vangnet, terwijl zij gedurende het jaar hierdoor betalingsproblematiek ervaren. Om te voorkomen dat burgers geen gebruik maken van het vangnet zou geautomatiseerde signalering gebruikt kunnen worden o.b.v. beschikbare gegevens uit de polisadministratie. Dit brengt het risico met zich mee dat Toeslagen met dit instrument burgers tot gebruik van het vangnet kunnen aanzetten, terwijl achteraf kan blijken dat het verzamelinkomen minder dan 20% gedaald is en er dan een terugvordering zou volgen. Dit doet sterk af aan de wens om burgers meer zekerheid te geven. De signalering kan ook gebruikt worden om burgers in het vangnet te attenderen op het feit dat zij mogelijk geen recht meer hebben op het vangnet (zie fiche polisadministratie).</p> <p>Het is een optie dat Dienst Toeslagen bij een aanvraag op basis van beschikbare informatie uit bijvoorbeeld de polisadministratie een check doet of er sprake is van een inkomensdaling, op basis hiervan kan een signaal afgegeven worden aan de aanvragende burger. Op basis van deze check kan iemand echter niet geweigerd worden; deze bron geeft geen inzicht in toekomstig verlies van inkomsten.</p> <p>Door een ongelukkige timing in inkomensdaling kan het voorkomen dat burgers initieel wel aan de inkomensdaling ten opzichte van jaar T-2 voldoen en in aanmerking komen voor het vangnet, maar het jaar erna bijvoorbeeld niet (meer), zonder dat het inkomen is gestegen. Als deze burgers opnieuw een aanvraag voor het vangnet doen op basis van hun actuele situatie, zal een terugvordering volgen, waardoor een schrijnende situatie ontstaat. Deze situatie is moeilijk uit te leggen aan burgers, mogelijk leidend tot onbegrip en wantrouwen.</p> <p>Voor ca. 10-20% van de toeslaggerechtigden is geen T-2 inkomen beschikbaar. Deze groep zal hun inkomen moeten schatten en gaan daarmee in het vangnet.</p>	
---	--	--

	<p>Voor hen waar geen inkomensgegevens bekend is kan geen harde grens worden gehanteerd. Deze burgers maken dus gebruik van het vangnet zonder aan de voorwaarde voor inkomensdaling te hoeven voldoen. Zelfs als zij met een inkomensstijging te maken hebben gehad maken zij dus aanspraak op het vangnet. Dit is moeilijk uitlegbaar en zorgt voor een ongelijke behandeling van burgers.</p> <p>Voor beide groepen geldt dat het risico op basis van overige grondslagen onverminderd bestaat. Zoals ook in de beschrijving van het toeslagenstelsel eerder naar voren is gekomen zitten juist in deze overige grondslagen de risico's op de hoogste terugvorderingen. Vraag is dan in hoeverre deze maatregel daadwerkelijk de geschetste fundamentele problematiek adresseert.</p> <p>Het kan voor burgers lastig te begrijpen zijn dat andere factoren (hoogte van de huur), vast worden gesteld in de actualiteit (T) terwijl het inkomen en vermogen op T-2 wordt vastgesteld. Dit is lastig uit te leggen en kan tot verwarring leiden, hetgeen het stelsel voor burgers complexer maakt.</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i> De handhaafbaarheid hangt nauw samen met het gebruik van de vangnetregeling. De handhaafbaarheid voor de groep burgers die geen gebruik maken van het vangnet neemt toe. Handhaving kan plaatsvinden aan de hand van de beschikbare gegevens.</p> <p>De handhaafbaarheid en fraudebestendigheid van het vangnet zijn vergelijkbaar met de huidige toeslagensystematiek. Daar komt bij dat gehandhaafd moet worden op een extra grondslag, namelijk de procentuele daling van het inkomen. De definitieve inkomensdaling is pas met zekerheid vast te stellen zodra het inkomen in jaar T wordt vastgesteld. Gegeven de harde grens is het risico op hogere terugvordering voor deze groep groter t.o.v. het huidige stelsel.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i> Er wordt overall een toename in de complexiteit verwacht.</p> <p>De complexiteit voor de uitvoering neemt af voor de groep burgers die geen gebruik maken van het vangnet, doordat er gelijk gebruik gemaakt kan worden van reeds vastgestelde T-2 inkomens. Ook kan voor de T-2 toeslagontvangers eerder overgegaan worden op definitief vaststellen van de toeslag, omdat het niet meer nodig is om na afloop van het toeslagjaar op definitieve inkomensgegevens te wachten. Binnen de huidige systematiek kunnen toeslagen nog 5 jaar worden herzien wanneer er sprake is van een wijziging in het definitieve inkomen vastgesteld door de Belastingdienst of vanwege nieuw beschikbare informatie bij Dienst Toeslagen. Afhankelijk van hoe dit vorm wordt gegeven binnen de systematiek kunnen na vaststelling nog terugvorderingen ontstaan.</p>	
--	---	--

	<p>Het vangnet kent grotendeels dezelfde complexiteit met betrekking tot het inkomen als de huidige toeslagensystematiek. Daar komt bij dat de grondslag inkomensdaling wordt geïntroduceerd. Ondanks de afname van de complexiteit bij de groep die niet gebruik maakt van het vangnet, neemt de complexiteit voor de uitvoering toe gegeven de twee systematieken en additionele grondslag.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i> Met de oplossing T-2 + vangnet wordt de ingeslagen richting van afgelopen jaren om meer in de actualiteit te gaan werken losgelaten.</p> <p>Het vangnet zonder controle of signalering vooraf en met directe honorering, zoals voorgesteld in dit fiche, is hanteerbaar voor ongeveer 1 miljoen burgers. De benodigde capaciteit voor het vangnet wordt geschat op een bandbreedte van 50-100 fte⁹, bovenop de huidige benodigde capaciteit. Afhankelijk van hoe handhaving ingericht wordt kan dit aantal verder oplopen. Het gebruik van het vangnet is sterk afhankelijk van de conjunctuur. Indien het vangnet een grote toestroom krijgt kan het vangnet niet meer handhaafbaar zijn.</p> <p>Een vangnet met controle vooraf is niet uitvoerbaar, vanuit het oogpunt van doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid. Controle is niet geautomatiseerd en betrouwbaar te doen, vanwege het ontbreken van deze gegevens. Huishoudens dienen zelf het recht op het vangnet aan te tonen zodat dit gecontroleerd kan worden. Door burgers aangeleverde informatie is door Toeslagen beperkt te beoordelen op authenticiteit en niet op de mate waar deze overeenkomt met de feitelijke situatie van de burger; dit maakt het proces kwetsbaar voor misbruik/oneigenlijk gebruik. Ook kost het vaststellen veel tijd (1 á 2 uur) en daarmee een zeer hoge capaciteit. Voor een deel van de burgers zal het ook niet mogelijk zijn om de benodigde gegevens aan te leveren of wijzigt de situatie gedurende het jaar, wat op basis van de initiële gegevens niet te voorspellen was.</p> <p>Twee systematieken naast elkaar leidt tot extra uitvoeringskosten bij Dienst Toeslagen. Uit eerdere inschattingen blijkt dat de eenvoudigste vorm (zonder check en attenderingen) geschat wordt op een bandbreedte van 50-100 fte bij een vangnet van 1 miljoen burgers¹⁰, bovenop de huidige benodigde capaciteit. Afhankelijk van hoe handhaving ingericht wordt kan dit aantal verder oplopen. Met bijv. attenderingen nemen de uitvoeringskosten toe. Additionele capaciteit is</p>	
--	--	--

⁹ Hoofdstuk 5 Beleidsalternatieven- Eindrapportage Alternatieven voor het toeslagenstelsel: Uitwerking motie-Bruins-Van Weyenberg. Kamerstuk I, 2020/21, 31066, nr.V

¹⁰ Hoofdstuk 5 Beleidsalternatieven- Eindrapportage Alternatieven voor het toeslagenstelsel: Uitwerking motie-Bruins-Van Weyenberg. Kamerstuk I, 2020/21, 31066, nr.V

	<p>onder meer nodig in de extra communicatie naar burgers. Tevens wordt verwacht dat de stroom inkomensgegevens zal toenemen voor de Belastingdienst.</p> <p>Impact van de maatregel op het IV-portfolio is groot (ca. een bandbreedte van naar verwachting 2000 IV-dagen).</p> <p>Voor de invoering van T-2 moet het DT-proces worden heringericht (app, burgerportaal) en moeten systemen worden aangepast dat het inkomen van T-2 wordt gebruikt. Hiervoor lijkt een middelgrote IV-aanpassing nodig van rond de 300 dagen.</p> <p>Voor de invoering van de vangnet regeling moet een aanvraagproces worden ingericht met daarnaast het opvragen en verstrekken van allerlei bewijsstukken, kantoorbehandeling, aanpassing aan berekeningen, afwijkende regels bij MAC, aangepaste beschikkingen, aanpassen DT-proces, regels en beschikkingen. Er moet ook een rijke ondersteuningsvoorziening komen voor de inkomensdalers in het portaal zodat efficiënt en zonder dubbeling van gegevensinvoer de burger het kan aanvragen. Mogelijk dienen ook nieuwe gegevensstromen ontsloten te worden en deze verwerken en toepassen. Vanwege de complexiteit lijkt het vergelijkbaar met de invoering van een nieuwe regeling (ca. 1500 dagen).</p> <p>Gegeven dat dit een omvangrijke en complexe aanpassing is van de werkprocessen en systemen van Toeslagen is de inschatting dat de voorbereidingstijd na besluitvorming tenminste 3-5 jaar is.</p>	
--	---	--

A2. Geen grens inkomensdaling en automatische nabetalings

Voorstel	Beoordeling	Conclusie
<p><i>Korte beschrijving variant:</i></p> <p>Het recht op Toeslagen wordt in beginsel vastgesteld o.b.v. het vastgestelde inkomen en vermogen twee jaar eerder (T-2). Periodiciteit van de overige grondslagen voor het recht op toeslagen blijven onveranderd en worden in de actualiteit (T) vastgesteld. Voor burgers waarvan nog geen T-2 inkomen is vastgesteld, wordt de toeslag gebaseerd op een schatting van het actuele inkomen.</p> <p>Indien bij definitieve toekenning blijkt dat het inkomen in T lager was dan in T-2, vindt een automatische nabetaling plaats. Er vinden géén terugvorderingen plaats indien blijkt dat het T inkomen hoger was dan het T-2 inkomen. Deze automatische nabetaling dient de instroom van het vangnet te beperken.</p> <p>Voor burgers waarvoor de tegemoetkoming op basis van het T-2 inkomen niet toereikend is, wordt een vangnet ingesteld. Burgers kunnen naar eigen inschatting het vangnet betreden, er is geen vastgestelde grens waaraan de daling moet voldoen om toegang tot het vangnet te krijgen.</p>	<p><i>Interactie burgers/bedrijven, incl. doenvermogenaspecten</i></p> <p>Voor een groep burgers waarvoor een tegemoetkoming op basis van T-2 toereikend is, omdat zij niet met een forse inkomensdaling te maken krijgen in T (ca. 85-95%¹¹) en waarvoor een T-2 inkomen bekend is (ca. 80-90%), kan op basis van het inkomen meer zekerheid worden geboden over het recht op de toeslag. Dit betreft ca. 65-90% van de doelgroep, sterk afhankelijk van de conjunctuur. Er vinden geen terugvordering op basis van het inkomen plaats, enkel nabetalings. Indien bij definitieve toekenning blijkt dat het inkomen T lager was dan in T-2 vindt een automatische nabetaling plaats. Ook in het geval dat het vastgestelde inkomen wordt herzien, vinden enkel nabetalings plaats. De automatische nabetaling beperkt de instroom van het vangnet. Burgers met een inkomensdaling waarvoor het niet noodzakelijk is gebruik te maken van het vangnet, zullen automatisch voor deze daling worden gecompenseerd.</p> <p>Door zekerheid in het inkomen betekent T-2 voor burgers met een stabiel inkomen over de jaren heen meer zekerheid en zij worden ontlast doordat ze geen inkomensgegevens hoeven door te geven. Deze groep ondervindt binnen de huidige systematiek ook al minder problemen.</p> <p>Burgers die te maken krijgen met een forse inkomensdaling (naar eigen inschatting van de burger) kunnen gebruik maken van het vangnet. De omvang van deze groep mensen is sterk conjunctuurafhankelijk. Burgers zijn zelf verantwoordelijk voor de aanvraag van het vangnet en de juistheid van de gegevens. Voor deze burgers blijft het huidige systeem met aanvraag, voorlopige toekenning, voorschotten en verrekening na definitieve toekenning dus bestaan.</p> <p>Indien de inschatting van het inkomen lager was dan het daadwerkelijke jaarinkomen, zal het teveel aan toeslag ontvangen bedrag worden teruggevorderd. Hiermee is het risico op terugvorderingen voor de gebruikers van het vangnet even groot als in de huidige systematiek.</p> <p>Indien de inschatting van het inkomen hoger was dan het daadwerkelijke jaarinkomen, zal het te weinig aan toeslag ontvangen bedrag worden nabetaald. Hiermee is de kans op nabetalings voor de gebruikers van het vangnet even groot als in de huidige systematiek. En daarmee het risico dat gedurende het jaar te weinig toeslag wordt ontvangen om van rond te komen.</p>	<p>Deze variant handhaaft ten opzichte van de T-2 variant met harde grens de status quo de problematiek van de doorwerking van de hoogte van het inkomen op de toeslag.</p> <p>Voor alle burgers geldt dat de actualiteit van de toeslag afneemt, met de oplossing T-2 + vangnet wordt de ingeslagen richting van afgelopen jaren om meer in de actualiteit te gaan werken losgelaten.</p> <p>De complexiteit voor de uitvoering en daarmee de uitvoeringslasten nemen toe. Het vangnet zonder controle of signalering vooraf en met directe honorering, zoals voorgesteld in dit fiche, is hanteerbaar voor ongeveer 1 miljoen burgers.</p>

¹¹ O.b.v. eindrapportage toekomst toeslagen. Onderzoek gedaan toen gaf aan: *Voor de jaren 2015 (t) en 2013 (t-2) wijzen de berekeningen in de richting van 470.000 huishoudens en voor 2013 (t) en 2011 (t-2) (midden in de economische crisis) zelfs boven de 800.000. Aan de andere kant zijn in het huidige stelsel (gebaseerd op actueel inkomen) de toeslagen zelf sterk conjunctuurafhankelijk.* In percentage is dat dan 470.000 in 2015, totaal waren er toen ongeveer 7,3 mln toeslagen, ~5%; 800.000 in 2013, toen waren er 5,3 mln toeslagen. Grootste deel was toen zorgtoeslag (iets meer dan de helft), dus die uitfaseren verkleint het vangnet al met de helft. Tabel in de eindrapportage geeft meer inzicht.

<p>De burger dient o.b.v. eigen inschatting een aanvraag te doen voor het vangnet. Indien na afloop van het jaar blijkt dat het jaarinkomen hoger/lager is dan het geschatte jaarinkomen, zal de te veel/te weinig ontvangen toeslag worden teruggevorderd/nabetaald.</p>	<p>Burgers kunnen niet goed inschatten wat hun toekomstige inkomsten zullen zijn. Uit onderzoeken blijkt dat een sterke inkomensdaling kan leiden tot verlaging van de mentale capaciteit, wat ertoe kan leiden dat deze burgers minder snel in actie komen of onbedoeld verkeerde informatie doorgeven. Zij dienen juist ten opzichte van de huidige systematiek extra stappen te ondernemen om een tegemoetkoming te ontvangen die bij hun persoonlijke situatie past. Zij moeten zelf een additionele aanvraag voor het vangnet doen waarbij zij het huidige inkomen juist in dienen te schatten en wijzigingen in het inkomen en overige grondslagen moeten doorgeven.</p> <p>Om te voorkomen dat burgers geen gebruik maken van het vangnet zou geautomatiseerde signalering gebruikt kunnen worden o.b.v. beschikbare gegevens uit de polisadministratie. De signalering kan ook gebruikt worden om burgers in het vangnet te attenderen op gegevens niet mogelijk niet kloppen. Dit brengt het risico met zich mee dat Toeslagen met dit instrument burgers tot gebruik van het vangnet kunnen aanzetten, terwijl achteraf blijkt dat het inkomen verkeerd is geschat of wijzigingen niet zijn doorgegeven, en een terugvordering volgt.</p> <p>Voor ca. 10-20% van de toeslaggerechtigden is geen T-2 inkomen beschikbaar. Aanvrager zonder T-2 inkomen in de BRI zullen hun T=0 moeten schatten en gaan dan het vangnet in. Zij lopen hiermee hetzelfde risico op terugvorderingen/nabetalingen als in de huidige systematiek.</p> <p>Voor beide groepen geldt dat het risico op basis van overige grondslagen onverminderd bestaan. Zoals ook in de beschrijving van het toeslagenstelsel eerder naar voren is gekomen zitten juist in deze overige grondslagen de risico's op de hoogste terugvorderingen. Vraag is dan in hoeverre deze maatregel daadwerkelijk de geschetste fundamentele problematiek adresseert.</p> <p>Het kan voor burgers lastig te begrijpen zijn dat andere factoren (hoogte van de huur), vast worden gesteld in de actualiteit (T) terwijl het inkomen en vermogen op T-2 wordt vastgesteld. Dit is lastig uit te leggen en kan tot verwarring leiden, hetgeen het stelsel voor burgers complexer maakt.</p> <p><i>Handhaafbaarheid/fraudebestendigheid</i> De handhaafbaarheid hangt nauw samen met het gebruik van de vangnetregeling. De handhaafbaarheid voor de groep burgers die geen gebruik maakt van het vangnet neemt toe. Handhaving kan plaatsvinden aan de hand van de beschikbare gegevens.</p> <p>De handhaafbaarheid en fraudebestendigheid van het vangnet zijn vergelijkbaar met de huidige toeslagensystematiek. De definitieve inkomensdaling is pas met zekerheid vast te stellen zodra het inkomen in jaar T wordt vastgesteld. Hiermee</p>	
---	---	--

	<p>blijft voor burgers die gebruik maken van het vangnet het risico op terugvorderingen en nabetalingen even groot als in de huidige systematiek.</p> <p><i>Complexiteitsgevolgen</i> Er wordt overall een toename in de complexiteit verwacht.</p> <p>De complexiteit voor de uitvoering neemt af voor de groep burgers die geen gebruik maken van het vangnet, doordat er gelijk gebruik gemaakt kan worden van reeds vastgestelde T-2 inkomens. Ook kan voor de T-2 toeslagontvangers eerder overgegaan worden op definitief vaststellen van de toeslag, omdat het niet meer nodig is om na afloop van het toeslagjaar op definitieve inkomensgegevens te wachten. Binnen de huidige systematiek kunnen Toeslagen nog 5 jaar worden herzien wanneer er sprake is van een wijziging in het definitieve inkomen geschat door de belastingdienst of vanwege nieuw beschikbare informatie bij Dienst Toeslagen. Afhankelijk van hoe dit vorm wordt gegeven binnen de systematiek kunnen na vaststelling nog terugvorderingen ontstaan.</p> <p>Het vangnet kent grotendeels dezelfde complexiteit met betrekking tot het inkomen als de huidige toeslagensystematiek. Ondanks de afname van de complexiteit bij de groep die geen gebruik maakt van het vangnet, neemt de complexiteit voor de uitvoering toe gegeven de twee systematieken.</p> <p><i>Maakbaarheid systemen/uitvoeringskosten/personele gevolgen</i> Met de oplossing T-2 + vangnet wordt de ingeslagen richting van afgelopen jaren om meer in de actualiteit te gaan werken losgelaten.</p> <p>Het vangnet zonder controle of signalering vooraf en met directe honorering, zoals voorgesteld in dit fiche, is hanteerbaar voor ongeveer 1 miljoen burgers. De benodigde capaciteit voor het vangnet wordt geschat op 50-100 fte¹², bovenop de huidige benodigde capaciteit. Afhankelijk van hoe handhaving ingericht wordt kan dit aantal verder oplopen.¹³ Het gebruik van het vangnet is sterk afhankelijk van de conjunctuur. Indien het vangnet een grote toestroom krijgt kan het vangnet niet meer handhaafbaar zijn.</p> <p>Een vangnet waar met controle vooraf wordt vastgesteld of een burger wel/geen toegang krijgt tot het vangnet is niet uitvoerbaar, vanuit het oogpunt van doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid. Controle is niet geautomatiseerd en betrouwbaar te doen, vanwege het ontbreken van deze gegevens. Huishoudens dienen zelf het recht op het vangnet aan te tonen zodat dit gecontroleerd kan worden. Door burgers aangeleverde informatie is door Toeslagen beperkt te beoordelen op authenticiteit en niet op de mate waar deze overeenkomt met de feitelijke situatie van de burger; dit maakt het proces kwetsbaar voor misbruik/oneigenlijk gebruik. Ook kost het vaststellen veel tijd (1</p>	
--	--	--

¹² Hoofdstuk 5 Beleidsopties- Eindrapportage Alternatieven voor het toeslagenstelsel: Uitwerking motie-Bruins-Van Weyenberg. Kamerstuk I, 2020/21, 31066, nr.V

¹³ Hoofdstuk 5 Beleidsopties- Eindrapportage Alternatieven voor het toeslagenstelsel: Uitwerking motie-Bruins-Van Weyenberg. Kamerstuk I, 2020/21, 31066, nr.V

	<p>á 2 uur) en daarmee een zeer hoge capaciteit. Voor een deel van de burgers zal het ook niet mogelijk zijn om de benodigde gegevens aan te leveren of wijzigt de situatie gedurende het jaar, wat op basis van de initiële gegevens niet te voorspellen was.</p> <p>Twee systematieken naast elkaar leidt tot extra uitvoeringskosten bij Dienst Toeslagen. Uit eerdere inschattingen blijkt dat de eenvoudigste vorm (zonder check en attenderingen) geschat wordt op een bandbreedte van 50-100 fte additionele capaciteit bij een vangnet van 1 miljoen burgers, bovenop de huidige benodigde capaciteit. Met bijv. attenderingen nemen de uitvoeringskosten toe. Additionele capaciteit is onder meer nodig in de extra communicatie naar burgers</p> <p>Impact van de maatregel op het IV-portfolio is groot (ca. naar verwachting een bandbreedte van 2000 IV-dagen).</p> <p>Voor de invoering van T-2 moet het DT-proces worden heringericht (app, burgerportaal) en moeten systemen worden aangepast dat het inkomen van T-2 wordt gebruikt. Hiervoor lijkt een middelgrote IV-aanpassing nodig van rond de 300 dagen.</p> <p>Voor de invoering van de vangnet regeling moet een aanvraagproces worden ingericht met daarnaast het opvragen en verstrekken van allerlei bewijsstukken, kantoorbehandeling, aanpassing aan berekeningen, afwijkende regels bij MAC, aangepaste beschikkingen, aanpassen DT-proces, regels en beschikkingen. Er moet ook een rijke ondersteuningsvoorziening komen voor de inkomensdalers in het portaal zodat efficiënt en zonder dubbeling van gegevensinvoer de burger het kan aanvragen. Mogelijk dienen ook nieuwe gegevensstromen ontsloten te worden en deze verwerken en toepassen. Vanwege de complexiteit lijkt het vergelijkbaar met de invoering van een nieuwe regeling (ca. 1500 dagen).</p> <p>Gegeven dat dit een omvangrijke en complexe aanpassing is van de werkprocessen en systemen van Toeslagen is de inschatting dat de voorbereidingstijd na besluitvorming tenminste 3-5 jaar is.</p>	
--	---	--